

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXIX. évfolyam

7–8. szám

Komárom, 2018. július–augusztus

Ára 70 cent

A MEGSZABOTT IDŐ

„Mindennek megszabott ideje van, megvan az ideje minden dolognak az ég alatt” (Préd 3,1). Olyan igazság ez, amely a teremtés hajnala óta egészen a mai napig érvényes: megvan az ideje a születésnek és megvan az ideje a meghalásnak, úgy, mint az építésnek és rombolásnak, nevetésnek és sírásnak, beszédnek és hallgatásnak, vagy éppen az ültetésnek és az ültetvény kitépésének.

Az évszakok váltakozásával, így a nyár jövetelével, újabb rendelt dolgok ideje érkezett el. A diákok számára a várva várt szünidő, a felnőttek egy részének a pihenés, kikapcsolódás, másoknak pedig a munka ideje. A földeken elkezdődött a termények betakarítása, a kertben a gyümölcsök szedése, befőzése. Ami mind az előző időszak munkájának, fáradozásának az eredménye. Jó példa arra, hogy lássuk, hogyan éltünk az eddig rendelt idővel és lehetőséggel, amelyet Isten kínált számunkra. Nehéz és fárasztó munka, de ugyanakkor ez a „gyümölcszedés-betakarítás”, amelynek a rendelt ideje érkezett el, a következő esztendőre biztosítja a mindennapi betevőt. Mert amikor elérkezik a rendelt idő, annak értelme, célja és tartalma van életünkre és jövőnkre nézve.

Nagy felelősségünk van ebben a földi életben, hogy miként használjuk ki a nekünk adott időt. Hogy hogyan sáfárkodunk azzal. Készen vagyunk-e meghallani Isten hozzánk szóló ígéjét, üzenetét, és tudunk-e engedelmeskedni annak? Fontos megértenünk, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni az ige üzenetét: a rendelt időt. Nélkülözhetetlen tisztázni azt is, hogy az idő nem a mi hatalmunkban lévő dolog, még ha a mai kor embere úgy is gondolja, hogy hatalommal rendelkezik saját maga és mások felett. Szereti kézben tartani az ügyeit, és maga beosztani az idejét. Emlékezzünk a tékozló fiú (Lk 15,11–32) történetére, aki úgy döntött, hogy saját kezébe veszi életét, otthagya az atyai házat. Mennyi, ehhez az ifjúhoz hasonló, kisiklott életű és megüresedett emberrel lehet találkozni az életben! Hogy miért? Mert maga akar dönteni élete dolgairól, figyelmen kívül hagyva az Atya

akarát, és azt, hogy mindennek rendelt ideje van. Nem lehet elmulasztani, sem felcserélni, vagy éppen siettetni azt. Jézus a kánai menyegző (Jn 2,1–12) alkalmával tanít bennünket erre, amikor az Őt siettetni próbáló családtagokhoz így szólt: „Nem jött még el az én órám”. Egyszóval: nincs még rendelt idő. Ezért kell megtanulnunk türelmesen várni, hogy a rendelt időben cselekedjünk. De milyen nehéz is várni! Ebben a felgyorsult világban mindent azonnal szeretnénk. Úgy van a „rendszer” is felépítve, hogy mindent azonnal kapjon meg az ember. Amikor pedig szembesülünk azzal, hogy vannak dolgok, amire várnunk kell, akkor ingerültté, követelőzővé válunk. Ezért is nagy erény a türelem, mert alázatra és figyelemre int.

De mikor jön el a rendelt idő? Nem olyan egyszerű és természetes, hogy csak úgy magunktól eltaláljuk azt. Viszont biztosak lehetünk abban, hogy a megfelelő alkalomról, időről maga az Úr szól nekünk, úgy, ahogy tette azt a Gecsemáné-kertben a

tanítványokhoz szólva: „Eljött az óra”. Tudtára adta az övéinek, hogy itt az idő! Úgy, ahogy a mindennapokban hozzánk is szól, rámutatva, hogy éppen minek jött el az ideje. Így biztosak lehetünk abban, hogy a sok tervünk és vágyunk között segít eligazodni, rámutatva arra, melyiknek mikor jön el az ideje. Azért örvendhetünk most az aratás idejének, mivel engedelmeskedni tudtunk a vetés idején az Ő parancsának, és jól hasz-

náltuk az erre rendelt időt. Ugyanúgy, ahogy örvendhetünk majd egykor az Ő mennyei országában a neki engedelmeskedő és az Őt követő élet jutalmaként.

Kívánom mindenkinek, hogy ebben a mostani nyári időszakban tudjunk odafigyelni – talán még a szokottnál is jobban – Isten ígéjére. Használjuk ki a rendelt időt, hogy életünk meghozhassa azokat a gyümölcsöket, amelyeket a Teremtőnk tőlünk elvár, és amiben Ő is gyönyörködik. Legyen a nyár (a munka mellett), a pihenés, a feltöltődés és a hitben való elmélyülés és megerősödés időszaka!

Erdélyi Zoltán

„Megvan az ideje minden dolognak az ég alatt”
(Péld 3,1b).

Pósa Lajos

Mennyben lakó én Istenem...

*Mennyben lakó én Istenem,
Vedd füledbe dicséretem,
Téged dicsér egész világ,
Neked köszön a kis virág,
Erős vihar, kis gyenge szél,
Tenger, patak rólad beszél.
Az ég, s a föld telve veled,
Legyen áldott a te neved!*

*Mennyben lakó én Istenem,
Könyörgök, légy mindig velem!
Ha kél a fény napkeleten:
A Te szemed rajtam legyen,
És ha leszáll napnyugaton:
Te légy, Atyám, az oltalom!
Terjeszd ki rám áldó kezed,
Legyen áldott a Te neved!*

FORDÍTÓ

Chara. Magyarul azt jelenti: öröm

Egy olyan fogalommal találjuk magunkat szembe, aminek a jelentése nagyon gazdag és szerteágazó. Öröm van ott, ahol jókedv, vidámság az úr. Az öröm kellemes és embert felemelő, boldog érzés. Valóban boldog ember az, akinek az élete tele van örömmel, jókedvvel és vidámsággal. Ez az ember világi életére érvényes.

Azonban létezik egy másfajta öröm is, az, amelyik felülről táplálkozik, Istentől jön, azt is mondhatnánk, hogy a Biblia világának öröme. Az első, az evilági öröm, múlandó. Ha ki-merítően akar-nánk megmagyarázni a Biblia világának az örömet – csak da-dogni tudunk. A Biblia világát – különösen az Újszövetségben – szinte átítatja a kívülről, illetve a felülről kapott öröm. Lukács evangélista hirdésében az isteni

küldött fokozza ezt az örömet és azt mondja erről: „Hirdetek néktek nagy örömet, amely az egész népnek öröme lesz”. Ez az isteni üzenet hangzott el a betlehemi mezők pásztorainak, amely egyben hirdeti a Megváltó Jézus Krisztus embertelen környezetben történő megszületését, ami azt jelenti, hogy ez a felülről érkezett öröm nem más, mint maga a mi Urunk, Jézus Krisztus!

Erről a felülről kapott örömről beszél Jézus Krisztus az Ő tanítványainak, hogy „megmaradjon tibennetek az én örömem és a ti örömetek beteljék”. Ezt az örömet senki tőlünk el nem veheti és Jézus azért imádkozik, hogy ez az öröm teljes legyen a tanítványai életében. De ez nem azt jelenti, hogy az Ő tanítványai nem élhetnek át nagy kríziseket is. Az említett Lukács evangélista Krisztusról való feljegyzéseiben (24,41) említést tesz arról, hogy feltámadása után megjelent a tanítványok közös-

„Fényözön árad az igazra, és öröm a tiszta szívűekre” (Zsolt 97,11).

ségében és a tanítványai hitetlenkedve örültek, ami azt jelenti, hogy előfordulhat, hogy a mi életünket is jellemezheti a hitetlenkedés az örömben. Legyen hát ezért az Istennel való beszélgetésünknek ez is a tárgya: üzd el szívünkéből a kételkedés és a hitlenség nyomorúságát!

Pál apostolnak az életét betöltötte a kételkedés nélküli öröm. A filippeli gyüle-

Az ÚR színe előtt

Mennyei Atyánk! Te nem feledkezel meg az emberről, Te nem felejtetted el őt, Te megérted, amit mond, Te hamar megtalálod hozzá az utat, gyorsan, mint a hang, mint a villámlás; s ha várakozol is, az nem késlekedés, mivel egyedül Te tudod, mikor érkezett el a Te segítséged ideje. Ha várakozol is, az nem kicsinyes tartózkodás, hanem atyai gazdálkodás, amely a legbiztosabb helyen a legalkalmasabb időre tartogatja a legjobbat gyermeke számára. Istenünk, Urunk! Hozzád kiált egy ember a szükség idején, neked ad hálát az öröm órájában. Ó, milyen szép köszönetet mondani akkor is, ha könnyen megérti az ember, hogy Te jó és tökéletes ajándékokat osztogatsz, ha testi szívünk is kész a megértésre, ha földi értelmünk is gyors a felfogásra; de még áldottabb hálát adni akkor, amikor az élet homályos nyelven beszél, amikor a szív elszorult, az elme elborult, az értelem árulóvá vált a kétértelműségben, az emlékezet csalókévvá a feledékenységben, amikor önszeretetünk rémülten riad vissza, amikor az okosság ellenáll, ha nem is dacból, de legalább is bizalmatlanságból – áldottabb dolog ilyenkor adni hálát Istennek, mert aki így ad hálát, az szereti Istent; az elmondhatja neki: Uram, Te mindent tudsz, Te tudod azt is, hogy én szeretlek Téged.

Ámen. Søren Aabye Kierkegaard

kezethez írt levele az írásmagyarázók véleménye szerint az öröm levele, pedig tudjuk azt, hogy börtönből írja, vagy diktálja a levelet. Nem a külső körülmények határozzák meg az apostol belső örömet, hanem a Szentlélek munkája mondatja vele azt, hogy a gyülekezet az ő „öröme és koronája” (4,1). A filippibeliekhez írt levél Pál legszemélyesebb levelei közé tartozik. A fogságon és a próbatételeken győzedelmeskedő öröm egyik levelében sem hangsúlyos annyira, mint ebben: „örömmel imádkozom mindnyájatokért” (1,4); „mert szívemben hordozlak titeket” (1,7); „mennyre vágyódom mindnyájatok után” (1,8); „ezért tehát testvéreim, akiket szeretek és akik után vágyódom, örömöm és koronám” (4,1). Két dolog sugárzik ebből a levélből: öröm és szeretet. Van valami a keresztyéni életben, ami határtalan növekedésre képes, ezek pont az öröm és a szeretet.

Soha ne feledjük el, hogy ez a fentről kapott szeretet a Lélek gyümölcseihez tartozik: „Szeretet, öröm, békesség”!

Van-e ilyen örömünk? Tudunk-e másoknak is örömet osztogatni bőséggel? Ez az, ami meghatározza a Krisztussal szemben való viszonyunkat és egyben e világgal szemben való magatartásunkat.

Gyüre Zoltán

Réges-régen, még az iskolapadban megtanultuk, hogy egy naptári évnek két része van, mégpedig egy ünnepes és egy ünneptelen féléve.

Az ünnepes félév eltelt fölöttünk és most a kötelességünk az, hogy értékeljük, mit hagytunk magunk mögött. Mózesel együtt újra és újra csak azt mondhatjuk: „*Uram, te voltál nekünk hajlékunk nemzedékről nemzedékre.*” Mózes éneke, a 90. zsoltár, a pusztai vándorlás tapasztalatait foglalja össze ezekben a szavakban. A zsoltáros a megtett útert ad hálát Istennek. Nem azt mondja, hogy mi voltunk az ügyesek, mi voltunk azok, akik jól és tisztán láttuk az eseményeket és ennek alapján, mindig azt cselekedtük, ami életünk javát szolgálta, hanem azt, hogy „*az Úr volt nekünk hajlékunk*”. Nem azt mondja, hogy most már tudjuk, mit jelent az otthon, mert negyven éven át nem volt otthonunk, hanem azt, hogy „*te voltál nekünk hajlékunk*”. Most már tudjuk, mit jelent az otthon, mert *te voltál a mi otthonunk.*

A világon manapság nagy az otthon-hiány. Sokkal nagyobb, mint a lakás-hiány. Pedig az ember legnagyobb szüksége s legkövetelhetőbb igénye az otthon utáni vágya. Tamási Áron nem véletlenül mondja: „*Azért vagyunk ezen a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.*”

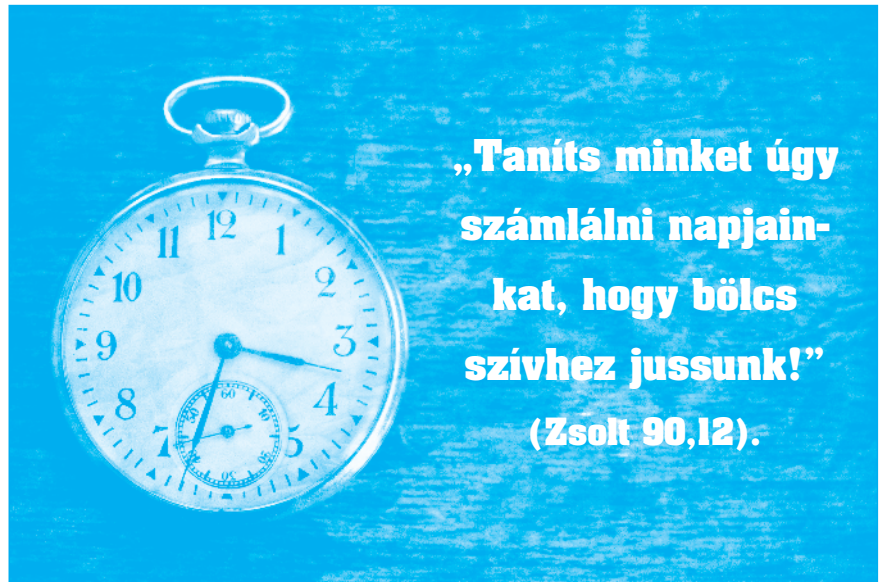
Viszont a Krisztusban való hittel arról tehetünk örömmel tanúbizonyságot, hogy otthon akkor találunk igazán, ha Isten felé nyitott a szívünk. Az otthon azonban nem csak a családok gondja, hanem az anyaszentegyháznak is ez a legnagyobb gondja. Vizsgáljuk meg az elmúlt napjainkat, hogy vajon gyülekezeteink, vagy személyesen mi magunk, be tudtuk-e tölteni azon küldetésünket, hogy lelki otthonuk legyen azoknak az embereknek, akik itt mellettünk, vagy körülöttünk keresik az erőforrást és Isten útmutatását. A lelkipásztorok, a presbiterek és a gyülekezet megújulásának az útja, hogy az ünnepélyesség csinált világából, ebből a félhomályos, misztikus, idegen világból le tudjon jönni az emberhez, megteremteni azok számára, akik itt keresnek valamit, a tűzhely melegét, az otthon egyszerű meghitt légkörét. Megdöbbenő, hogy a modern ember – és a megoldásokat éppen mindig legtürelemtelenebbül kereső fiatalok – ma mennyire a misztikum felé fordulnak, ebbe a megfoghatatlan semmi-be kerget sokakat a belső hiányérzet.

Mi tudjuk, nekünk tudnunk kell, hogy nem erre van szükség, hanem a világos, tiszta levegőjű otthonra. Nekünk tudnunk kell megteremteni önmagunk és mindazok számára, akik közöttünk, gyülekezetünkben keresik ezt a meleg otthonot, mert közöttünk

van az Isten az Ő szent Fiában az Úr Jézus Krisztusban. A jelenre, de különösképpen a jövőre való tekintettel egyet tehetünk. Mégpedig azt, hogy a zsoltárával együtt könyörgünk: „*Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk!*” Miben áll az Istentől megtanított bölcs szív? A bibliai tanítás tartalma az az örven-

hatalmát megtörje és biztosítson bennünket arról, hogy nagyon szeret. Még így, bűnös állapotban is.

Így válik ez a 90. zsoltár egyetlen hatalmas erejű bizonyágtétellé, amely arra tanít, hogy az élet múlandóságának, nehézségeinek az ismeretében is lehet bátor, bizakodó szívvel élni. Mindazok ellenére, ami

**„Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk!”
(Zsolt 90,12).**

detes hír, mely Krisztus megváltó tetteről ad számot. Isten nem nyugodott bele az ember elesettségébe, nem gyönyörködik a szenvedésen és a meghaló halálán. Az Ő akarata az élet. Ezért küldte el egyszerűlt Fiát, Krisztus azért öltött testet, hogy a halál

az ember életében fáradtság, szenvedés, nyomorúság, vagy megpróbáltatás – lehet és szabad szeretni az életet. Lehet és szabad bizakodni az életben, a jelenben, de különösképpen a jövőben.

–gyz–

Mózesnek, Isten emberének imádsága.

Uram, te voltál hajlékunk nemzedékről nemzedékre. Mielőtt hegyek születtek, mielőtt a föld és a világ létrejött, öröktől fogva mindörökké vagy te, ó, Isten!

A halandót visszatéríted a porba, és ezt mondod:

Térjetek vissza, emberek! Mert ezer esztendő előtted anyni, mint a tegnapi nap, amely elmúlt, mint egy őrültásványi idő éjjel. Elragadod őket, olyanok lesznek, mint reggelre az álom, mint a növekvő fű: reggel virágzik és növekszik, estére megfonnyad és elszárad.

Bizony, elmúlunk haragod miatt, indulatod miatt megsemmisülünk, ha magad elé állítod bűneinket, titkolt vétkeinket orcád világossága elé. Elmúlik minden napunk haragod miatt, úgy elmúlnak esztendeink,

mint egy sóhajlás.

Életünk ideje hetven esztendő, vagy ha több, nyolcvan esztendő, és nagyobb részük hiábavaló fáradtság, olyan gyorsan eltűnik, mintha repülnék.

Ki tudja, milyen erős haragod, és milyen félelmetes felháborodásod? Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk!

Fordulj hozzánk, Uram! Meddig késele? Könyörülj szolgáláidon!

Áraszd ránk kegyelmedet reggelenként, hogy vígjunk és örüljünk egész életünkben!

Örvendeztess meg bennünket annyi napon át, ahányon át megaláztál, annyi éven át, ahányban rossz sorsunk volt!

Legyenek láthatóvá tetteid szolgáláidon, és méltóságod fiaikon!

Legyen velünk Istenünknek, az Úrnak jóindulata!

Kezeink munkáját tedd maradandóvá, kezeink munkáját tedd maradandóvá!

Balla Rebeka testvér a felvidéki árvaházak missziós munkása volt. Missziói útjairól rendszeresen feljegyzéseket készített még a háború után is, egészen 1947-ig. Feljegyzéseiből kiderül, hogy a háború nem törte meg a missziót.

A felvidéki Bagotáról került a kiskoszmályi árvaházba. Felajánlotta cselédlányként megtakarított összes pénzét és lelki szolgálatát a Béthel mozgalom céljaira. Nehézy Károly lelkipásztor szervezte és irányította a felvidéki missziót, Rebeka testvér a Komáromban és a környező falvakban végzett missziói munkában vett részt. Kisújfalun többször tartottak megbeszéléseket,

amelyen Acsay Irma testvér, Szeghalmi Erzsébet testvér, Csukás Zsigmond, Nagy Gyula és Végh Dániel lelkipásztorok is jelen voltak. Lelki megújulást kértek Istentől.

Egy alkalommal Balla Rebeka ezt az ígét kapta: „Nem tartozhat az Úr gyülekezetéhez a kevert vérű, még a tizedik nemzedéke sem tartozhat az Úr gyülekezetéhez” (5Móz 23,3). Az ammoniták és a moábiták ugyanis sohasem mehetnek be az Úrnak közösségébe, mivel nem vittek kenyeret és vizet Izráelnek. Ebből megértette, hogy az ammoniták és moábiták a lustaságot és a közönyt szimbolizálják számára, amik nem engedik, hogy az ígével táplálkozzon, és Lélek által imádkozzon: a lelki életére törnek. *Uram Jézus! Irtsd ki ezeket szívemből! Az edomiták viszont a testvérközösségek, akikért imádkoznom kell, mert ők is Jézus tanítványai. Olyan egyiptomiak, akik még nem jutottak hitre. Őket nem szabad utálnom, mert engem is Egyiptomból hozott ki az Úr – írta. Azt látta meg, hogy Isten türelemmel vezette az ő népét. Leginkább a teljes szívből való megtérés ragadta meg, amihez sok drága ígéretet fűz az Úr (5Móz 30). Így teszi őt az bővölködővé, így fordul hozzá, így lesz öröme benne, csak így lesz számára élet a Krisztus. Köszönöm jó Atyám minden tanításodat. Add, hogy életté váljon számomra, hogy így a Te dicsőségedet munkálja. Amen.*

Az ígét aktualizálta. A Jordánon való átkelés az újjászületés örömeire utalt számára. Isten népe már csak lépésről lépésre haladva, harc által tudott előremenni. Ez már a hitnek harca, ahol már bele kell fogódnia az ígébe: *Minden helyet, amit talpatok érint, néktek adtam azt. Így add meg, Uram, hogy Komáromot el tudjuk foglalni – kérte imádságban.*

Ez szintén a naplóban olvasható: *Augusztus 12-én Marcelházán János bácsiéknál megbeszéltük a napi programunkat, mivel megjött Csukás Zsiga tiszteletes, Gizella testvér és Lacó, Béla, Öcsi, Árpád gyermekeink az árvaházból. Dél előtt és délután Zsiga tisz-*

teletes hirdette az ígét: »És mi nem pártolunk el tőled. Tarts életben bennünket, és mi segítségül hívjuk nevedet! Uram, Seregek Istene, újíts meg bennünket! Ragyogtasd ránk orcádat, hogy megszabaduljunk!« (Zsolt 80,19–20). Nagyon áldott alkalom volt. A keresztyén élet megújulásáról beszélt, amire mindnyájunknak nagy szüksége van. Csak a Lélek által tudunk megújulni. A helybeli lelkész beteg volt, ezért délután is ő prédikált a Lukács 11 alapján a kitaró imádkozásról. Délután három óraker ünnepélyt tartottunk. Kezdő ének: Jövel Szentlélek Úristen. János bácsi imádkozott, Zsiga tiszteletes felolvasta és magyarázta a természetlen fügefát. Ez-

után a fiaink énekeltek, Béla szavalt. A fügefa megátkozásáról én beszéltem. Árpád felolvasta és énekelte az Óh, csak levél című éneket. Öcsi szavalt. Gizella testvér a Lélek gyümölcséről beszélt, majd Mártika szavalt. Ezután Lacó bizonyágtétele következett arról, hogy Isten kegyelme hogyan őrizte meg őt a németországi elhurcoltatásban. Végül Zsiga bácsi összefoglalta az eddigieket és azután aranymondásainkról beszélgettünk. Az enyém az volt: »Most azért add nekem azt a hegyvidéket, amit megígért az Úr azon a napon...« (Józs 14,12). Káleb, a 85 éves ember kéri Kánaán földjén az örökségét, mert ő hitt az Úrban, azért bement az ígét földjére. Anákokat győzött le és úgy foglalta el Hebront. A kánaáni gyümölcs Isten kegyelmének megízlése. Vigyázzak, hogy vissza ne éljek vele, mint a 10 kém, akik hitlenségük miatt nem mehetek be Kánaán földébe – Az Úr bizodalmas az őt félők iránt.

Egy éneket is megtanultunk és kánonban énekeltek. Zsiga bácsi imádságával fejeztük be az ünnepélyt.

Hat óra már elmúlt, amikor befejeződött az ünnepély. Mivel sokan voltunk, az udvaron tartottuk meg az ünnepélyt. Voltak, akik már régen nem jártak a közösségbe, voltak újjak, még katolikusok is az ünnepélyen. Hisszük, hogy az Ige nem tér vissza üresen, hanem megtermi gyümölcsét.

Ünnepély után testvéreim ettek és útra keltek, hogy újból megtegyék a háromórás utat. Mind boldogok és vidámak voltak.

Hétfőn reggel egy káré-fogattal, számaron hoztak haza. Az úton sokat tanultam a számartól. Minden akadályt kikerült az úton, folyton az utat nézte, amelyen járt.”

Mindnyájunk számára tanulságosak ezek a feljegyzések: hogyan lehet gyümölcsözö- en élni szolgálatra kész lelki életet. Áldott legyen az Úr, aki ilyen lelki munkást adott a mozgalomnak, akinek feljegyzéseiből még a halála után is lelki erőt meríthetünk.

Az örökül hagyott napló alapján lejegyezte: Szenczi László

Bácsi Sándor

Légy példa!

Ha Krisztusodnak jó szolgálatáról bizonyosságát adja élő hited, soha ne térj el szent, igaz tanától.

Amiről szólsz, diktálja a szíved, azt tedd! Legyen élet pecsétje rajta, mert különben hogy lenne hiteled!

Légy példa! S aki követni akarja, tiszta forrást találjon szeretetben, hitben, szentségben. Méltót ama névhez, kinek képét hordod e küldetésben.

John és Gladys bár nagyon szeretnék egymást szeretni, képtelenek közel kerülni a másikkhoz. Kapcsolatukat behálózza egy rejtett, tudattalan szál, mely kimondhatatlan gyötrelmek és boldogtalanság okozója a házasságukban. Befolyásolja ítéleteiket, s megfosztja őket a választás szabadságától, miközben abban a tévhitben élnek, jó döntéseket hoznak.

Ezt a sajátos kapcsolati mintát nevezi a három amerikai szerző – egyikük pszichológus, ketten pszichiáterek – kodependenciának, azaz társfüggőségnek.

Saját klinikájukon – a Minirth-Meier Klinikán – sok ezer pár és család életében figyelték meg a társfüggőségben szenvedők kötődésmintáit. Bemutatják azt a folyamatot, ahogy az érintettek „beszövednek” a partner személyébe, s énképük és identitásuk erős korlátok közé kerül.

Az okok között elemzik a kielégítetlen érzelmi szükségleteket, az elveszett gyermekkor jelenségét, a diszfunkcionális családok helyreállítására irányuló belső kényszert, valamint a múlttal való megbékélés módját.

Az érdeklődő olvasó segítséget kap, hogy saját kapcsolataira vonatkozóan

átgondolhassa a rosszul működő minták hatásait, s a problémákat fenntartó tényezőket megfékezhesse. A szerzők lépésről lépésre vezetnek a változás esetenként fájdalmas, máskor örömteli útján.

A könyvben ismertetett esettanulmányok azt bizonyítják, hogy mindenki

nek van esélye az életét könnyebbé, rendezettebbé és irányíthatóbbá tenni, s visszanyerni a kapcsolatait megszépítő és gazdagító választás szabadságát. Az Egyesült Államokban a kötetből röviddel

megjelenése után több mint egymillió példány kelt el.

(Harmat Kiadó, Budapest 2017)

(A Harmat Kiadó jóvoltából a feladványunk helyes megválaszolóit közül hárman megkaphatják ajándékba az ajánlott könyvet.)

Feladvány

János evangélista szerint miben nyilvánult meg Isten irántunk való szeretete?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **augusztus 15-ig** juttassák el a Kálvinista Szemle szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386** vagy **ksz@gmail.com**). A helyes választ beküldők közül hárman ajándék könyvet kapnak.

A májusi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik azt írták, hogy Máté evangélista szerint keskeny az az út, mely az életre visz.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek könyvjutalomban, mégpedig **Büti Erzsébet** (Bodrogszentes), **Esztergályos Júlia** (Pozsony) és **Misurák Márta** (Rimaszombat). Mindhárman – a Harmat Kiadó jóvoltából – Gary Thomas *Megszentelt utak* című könyvét kapják ajándékba.

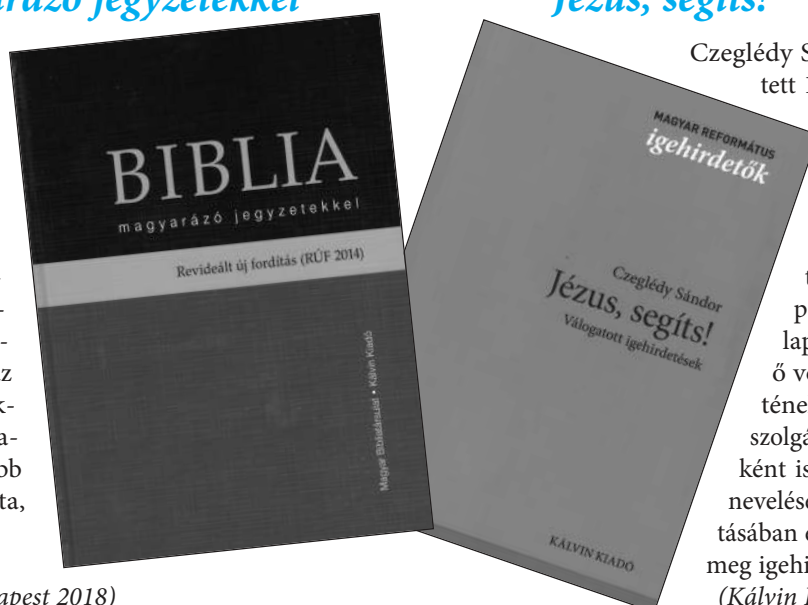
Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Biblia magyarázó jegyzetekkel

Megjelent a 2014-ben revideált új fordítású Biblia magyarázó jegyzetekkel. A magyarázó jegyzetek a Német Bibliatársulat Stuttgarteri magyarázatos Bibliája alapján készültek és a bibliaolvasást segítik a jegyzetek, a bevezetések az egyes bibliai könyvekhez, a szövegek közti magyarázatok, a fontosabb fogalmak magyarázata, a térképek.

(Kálvin Kiadó, Budapest 2018)

Jézus, segíts!

Czeplédy Sándor Nagysallón születt 1909-ben, akinek felmenői közt ott van Czeplédi Péter gályarab prédikátor (az ő nevét viseli a lévai református gimnázium.) Lelkész, gyakorlati teológus, teológiai tanár, professzor és dékán, egyházi lapok munkatársa. Ez mind ő volt. Tudós ember, aki életének 90 éve alatt hűségesen szolgálta Urát, s még nyugdíjasként is részt vállalt a teológusok neveléséből. Fekete Károly válogatásában és szerkesztésében jelentek meg igehirdetései.

(Kálvin Kiadó, Budapest 2018)

Hogyan tápláljuk a kapcsolatot? (V.) Ne féljünk, hogy sose lesz önálló!

Túl kell lépnünk ezen a félelmen, mert megakadályozhatja, hogy a gyerekeink kötődjenek hozzánk. Ne féljünk gondoskodó módon szeretni! Ha a kötődő éhsége kielégül, belülről jön elő a vágya, hogy egyre önállóbb legyen. Hogy készítsük elő a talajt a gyermek önállósulásához?

Tegyük könnyűvé és biztonságossá a függést!

Ha a gyermek bízik bennünk, közel enged magához, jól megismerjük, és tudjuk, hogy mi az, ami nagyon fontos a számára, és ezek után azt használjuk fel ellene büntetésként, amiről tudjuk, hogy igazán fontos neki, akkor a bizalmi, függő kapcsolat veszélyforrássá válik a számára. Rájön, hogy érdemes biztos fedezékbe vonulnia. Nem ismerhetjük a gyenge pontjait mert ki fogjuk használni ellene.

Ha nem biztonságos ránk támaszkodni, mert a gyenge pontjait támadási felületként használjuk, nem a bizalmasának, hanem az ellenfelének fog minket tekinteni!

Ne használjuk ki ellene, hogy szüksége van ránk!

Ha ellenfélnek kezd bennünket tekinteni, mit fog akarni? Mire lesz motivált? Arra, amit mi is szeretnénk: hogy legyen önálló életre képes, egyre érettebb önmaga? Nem!

Az a cél lebeg majd a szeme előtt, hogy minél hamarabb kikerüljön a szülői házból, a fennhatóságunk alól, a kiszolgáltatott és sebezhető helyzetből, és végre a maga ura legyen! Miért? Mert úgy érezte, hogy a függését kihasználta ellene. Szinte minden deviáns fiatal, aki képtelen beilleszkedni, tüzzel-vassal védekezik a függés ellen, a kiszolgáltatottság ellen... de egyáltalán nem arra törekszik, hogy érett önmagává fejlődjön. A látszat elég csalóka. Úgy tűnik, mintha az önállóságát akarná kiharcolni, de nem így van!

A korlátoktól meg akar szabadulni, de nem tudja kijelölni a saját határait. Nem abba az irányba halad, hogy önálló életre képes önmaga legyen. Ha sikerül egy ilyen gyerekkel elbeszélgetni, látni fogjuk, hogy olyan, mint akinél „elementek hazulról”. Nem tudja, hogy miről mit gondol, csak azt tudja, hogy nem akar függeni, mert egész életében, ha valami fontos volt neki, azt ellene használták.

A kiszolgáltatottság ellen küzd, nem pedig az önállóságért, nem a felnőttiségért. Ezért olyan fontos, hogy a gyerekeink el-

higgyék, hogy értük vagyunk. És ez a kapcsolaton múlik.

Töltsük be a tájékozódási pont szerepét!

A felnőtté válás, a valódi önállóság az érés belülről fakadó gyümölcse, és ehhez arra van szükség, hogy amíg a gyerekünk fejlődésben van, addig mélyen gyökerezhessen bennünk. A függését azzal is támogatjuk, hogy betöltjük az életében a tájékozódási pont szerepét: útba igazítjuk.

Már a kisbabának is értelmezzük a tapasztalatait. *Ez a zaj a kukás autó hangja. Ez itt a cica. Így fogjuk meg a poharat.* Megnevezzük számára a dolgokat, segítjük az eligazodásban, azaz értelmezzük számára a valóságot. Ez is a szülői szerep része. A tekintély (latinosan autoritás, azaz szerzőség) definiálja a valóságot. A gyerekek még nem képesek megfelelő képet alkotni a valóságról. Szükségük van szülői tekintélyre; így maradhatnak életben.

Adjunk többet, mint amennyire igényt tart!

Fordítsunk rá több figyelmet és gondoskodást, mint amennyit ő követel! Legyünk bőségesen elérhetőek a számára! Ez az a terület, ahol megengedhetjük magunknak, hogy igazán bőkezűek legyünk!

Sokszor halljuk a figyelmeztetést: *Vigyázz, ne dőlj be! Ne foglalkozz vele, csak a figyelmedet akarja!* De mi más van, amit akarhatna?! És mi okunk van rá, hogy megtagadjuk tőle? Ha éhes a gyerekünk, nem az a dolgunk, hogy enni adjunk neki? Ha a figyelmünkre éhes, nem kapott eleget. Ezt az éhséget is jól kell lakatni. De az ellenkezője is előfordul: vannak olyan gyerekek, akik nem tudják feldolgozni a szeretetet; átmeleg rajtuk „emésztetlenül”, és nem lehet őket jóllaktatni. Érzéketlenné váltak. De az ő esetükben is az a dolgunk, hogy többet adjunk, mint amire igényt tartanak.

Isten már áthidalt minden szakadékot

Semmi nem választhat el minket Isten szeretetétől! Semmit nem tettünk érte, és el sem veszíthetjük. Az Ő szeretetét visszatüköröző feltétel nélküli szeretet az egészséges és jó bánásmód a gyerekeink számára is. Emiatt ültette el bennünk Isten azokat az intuíciókat, amelyek segítenek jól szeretni a gyerekeinket. Ne küzdjünk ellenük; ne próbáljunk okosabbak lenni a Teremtőnké! „Hiszen kegyelemből van üdvösségetek hit által, és ez nem töletek van:

Isten ajándéka; nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék” (Ef 2,8–9).

El kell oszlatnunk magunkban azt az elképzelést, hogy jónak kell lennünk ahhoz, hogy Isten szeressen. Már csak azért is, mert el kell oszlatnunk a gyerekünknek azt az elképzelését is, hogy jónak kell lennie ahhoz, hogy szeressük. Szeretettek vagyunk. Nem mindig szeretnivalók, de mindig szeretettek. Nem tudunk mindig jók lenni, és a gyerekeink sem. Ha a szerettség a teljesítményhez kötődik, a legfontosabb szükségletünk (kötődő kapcsolat) a szorongás forrása lesz! Tudnunk kell, hogy Isten elkötelezett, feltétel nélküli, *annak ellenére* való szeretete nem azért a miénk, mert elég jók vagyunk. Egy kicsit sem a teljesítményünkön múlik, hanem azon, hogy ő „*előbb szeretett*” minket. Azért vagyunk, mert ő akart minket. A gyermekeivé fogadott, még mielőtt eldöntöttük volna, hogy akarunk-e lenni, akarunk-e a gyermekei lenni és viszont fogjuk-e szeretni. Az elfogadottságunk, a szeretettségünk nem a mi művünk. Nem mi tettük magunkat méltóvá rá, és el sem veszíthetjük a *gyermeki jogunkat*. Ajándékba kaptuk, kegyelemből: csak úgy, mert Isten örömmel adja. Nem tudunk elég rosszak lenni ahhoz, hogy kiessünk Isten szeretetéből. Semmi nem választhat el tőle (Róma 8,38–39). Isten maga gondoskodott a kapcsolat fenntartásáról és helyreállításáról.

Az örömhír: Isten szeret, és a legdrágábbat adta! Feltétel nélkül! Az nem örömhír, hanem neurózis, hogy *Isten szeret, ha...*, és *Jézus meghalt érted, de...!* Az örömhírnek örüljünk, és bízunk Istenben bátran! A gyerekeinket is szeressük bátran, mindenféle feltételek nélkül! Amikor bízunk bennünk és hallgat ránk, kényszer, ijesztetés és manipuláció nélkül is meg tudjuk neki tanítani, hogy mi a jó, mi a rossz, és hogy viselkedik egy másokkal is törődő ember.

Minden gyerekünknek tudnia kell, hogy **azért szeretjük, mert a szülei vagyunk**, és nem azért, mert (és amikor, vagy amíg) szép, kedves, ügyes, okos és jó. Bármennyire próbára teszi a türelmünket, bármekkora csalódást, bosszúságot vagy szenvedést okoz, a kapcsolatunk túléli. Ezt az üzenetet kell közvetítenünk sikeres és kudarcos időkben egyaránt. A gyerekeink abban a kapcsolatban tudnak fejlődni, amelyik mindig adott, és nem a teljesítményükön múlik!

Brouwer Pálhegyi Krisztina

(A szerző engedélyével: krisztamami.wordpress.com)

Párkapcsolati MENÜ

Amikor megszülettünk, édesanyánk első dolga az volt, hogy magához ölelt és megetetett minket. Mint csecsemők – akik még alig észleltünk valamit a minket körülvevő világból – megnyugodtunk, amikor a keblére vett, és az éhségünket oltható, megszojtatott. Isten olyan csodálatosan alkotott meg minket, hogy ezt az alapszükségletet – a táplálkozást – összekapcsolta a közvetlen testi jelenléttel. Az étkezés és a személyes kapcsolat kötődést alkotnak!

Felnőtt korunkban sincs ez másként. Jézus is gyakran asztalhoz telepedett azokkal, akikkel kapcsolatba akart lépni, sőt, ránk hagyta, hogy ha Őrá emlékezünk, vegyük magunkhoz a kenyeret és a bort.

Van, hogy egy-egy íz felidéz valakit vagy valamit a számunkra: ha felnőttként elfogyasztunk olyan ételt, amit például gyermekkorunkban gyakran a nagymamánk készített, biztosan eszünkbe juttatja őt. Érdekes, hogy még az állatvilágban

nyire tudják azokat egymás számára megvalósítani, kielégíteni. Képletesen szólva: meg tudják-e egymást kínálni olyan „étellel és itallal”, ami a másíknak ízlik, és táplálja őt?

A különböző ízek segítségével meg is fogalmazhatjuk, hogy milyen ízűnek gondoljuk a házasságunkat: édes, mint a méz, vagy keserű, mint az epe; erősen pikáns,

Az eddigi hasonlatunknál maradva: gondoljuk csak át, hogy a gasztronómia milyen bőséges tárházat kínál és mennyi-féle finom ízt lehet elővarázsolni az alapanyagokból – ha finoman ízesítjük, és esztétikusan tálaljuk azokat.

Elsősorban sok beszélgetéssel, én-közléssel, odaszánt idővel és az érdeklődés kimutatásával fűszerezhetjük a kapcsolatun-

Akármilyen „szelek” támadják házasságunk épületét, tudnunk kell:

Isten adott minket egymásnak.

A párom a hibáival együtt is Isten tökéletes ajándéka.

A párom hibái = Isten eszközei az én javamra (Róma 8,28). Kellemetlen smirgeli, amivel Isten csiszol engem, hogy tökéletesebb legyek.

Ezért hálával tartozom Istennek a párom kellemes és kellemetlen tulajdonságaiért.

Isten tudta, mit csinál, amikor a feleségedet (férjedet) melléd adta. Nem tévedett, biztos lehetsz benne. Ha pedig az Ő akaratát figyelmen kívül hagyva választottál társat, most talán szenved a következményeit, de még így is tudhatod, Isten szeret téged annyira, hogy „nem hagy erődön fölül kísérteni” (1Kor 10,13), ezért engedte meg, hogy házasságot köss azzal, aki most a házastársad.

(Pálhegyi Ferenc)

is észlelhetjük ennek érvényességét: ha egy vadállatot kiskora óta egy ember etet, és végül sikerül megszeliődnie, csak őt fogja elfogadni az állat. A tápláláson keresztül kialakult a kötődés. Az a viccesnek hangzó megállapítás, hogy a férfiakat a gyomrukon keresztül lehet megközelíteni – szerintem érvényes a hölgyekre is.

Egy házasságban meghatározó, hogy a házastársak mennyire ismerik egymás alapszükségleteit, vágyait, és hogy meny-

mint a csipős paprika, vagy hideg, mint a fagyasztott hús? A gyakori és hangos veszekedések lefagyasztják a hangulatot, ha egymás bosszantása zajlik, akkor annyira felhevülnek az indulatokat, hogy robbannak a felek. A hazugság és a hűtlenség megmérgezi a kapcsolatot, de az őszinte hozzáállás és a vágyak megfogalmazása olyan, mint amikor puhul a rizs: idő kell hozzá, hogy a kemény rizs szemcséi magukba szívják a vizet, és fontos, fogyasztható táplálékká váljanak.

Nem egy házasság megy tönkre amiatt, mert érzelmileg kiéheztetik egymást a házastársak. Az éhes ember ideges, és zaklatott lesz, megfájdul a feje és megszedül, elveszti az önuralmát, és elviselhetetlen lesz, miközben elgyengül, és tehetetlené válik.

Manapság már bizonyított ténynek számít, hogy kapcsolatok sokasága a személyes jelenlét hiánya miatt mennek tönkre. Elkieseredetté válik az, aki magányt él át egy kapcsolatban. Gyakran panaszkodnak a felek, hogy olyan nyers a párjuk és a kapcsolatuk csak felszínes. *Olyan, mint ha mindig csak gyorsétkezdében táplálkoznánk, ahol csak futva fogyasztjuk a gyakran ugyanolyan ételt. Mivel táplálhatjuk a kapcsolatunkat?*

Amikor egymásra időt szánunk, és megfogalmazzuk az érzéseinket és gondolatainkat. Olyan ez, mint amikor egy különlegesen régi borospalackot bontanánk ki, és szép lassan közösen elfogyasztva, kevesnek annak rejtett zamatát.

A Bibliában az *Énekek éneke* ugyancsak metaforaként használja a finom gyümölcsöket és italokat a szerelmes ember állapotára: a szerelem olyan, mint az édes bor, a szerelme jelenléte olyan, mint a finom gyümölcs.

Az intimitás és a nemi élet is elengedhetetlen része a házasságnak! Itt nem is annyira a mennyiségről, hanem a minőségről van szó, hiszen tudjuk, hogy a jóból is megárt a mértéktelen fogyasztás. A nemi élet nem maradhat csupán az ösztönök szintjén, hanem azt tanulni és finomítani kell az évek során, amihez sok türelem, gyengédség és szeretet kell!

Végezetül: jó, ha nem feledkezünk meg az étkezéshez kapcsolódó imádságról, amiben nemcsak az ételért, hanem az elkészítőjéért is hálát adhatunk. Amikor dicséretben részesíthetjük a párunkat, megköszönve a munkáját és amikor elmondhatjuk neki azt a meggyőződésünket: hogy hisszük, az Úr rendelte őt számunkra.

Süll Tamás

Sokoldalú közösségépítő szolgálatáért 2018. március 24-én Magyar Örökség Díjban részesült Erdélyi Géza, egyházunk nyugalmazott püspöke. A díjátadásra Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében került sor. Az alábbiakban a díjazott, Erdélyi Géza köszönő beszédét adjuk közre.

Tisztelt Elnök Úr, tisztelt Bizottság, Excellenciás Püspök Atya, Tisztelt Államtitkár Úr, a társadalmi, politikai és a tudományos élet nagyra becsült kiválóságai! Kedves Jelenlevők!

Kitüntetett társaim és a magam nevében szeretném Önöknek és a javasoló polgároknak kifejezni őszinte köszönetünket és hálánkat. A szívünknek kedves Magyar Örökség Díj, amellyel kitüntettek, nagy örömet szerzett és további munkára serkent.

Jóleső érzést kelt bennünk az a tény, hogy fontos helyeken, fontos, tekintélyes személyek és intézmények számon tartják, értékelik egész nemzetünket szolgáló szerény munkánkat.

Mintegy hetven esztendővel ezelőtt én is magamra öltöttem a „kincskereső kis-ködmönt”, s elindultam szép hazámban, később szép hazámból a Gondviselő által kijelölt úton időtálló kincseket keresni. Hála szüleimnek, bizonyos alapokkal és ismeretekkel már rendelkeztem, ennek köszönhetően fokozatosan felfedeztem örökségünk lelki-szellemi-tárgyi kincseit, hasonlattal élve, kivételesen gazdag, sokszínű történelmi örökségünk, folyamatosan épülő hatalmas katedrálisát. Gazdagságát megőrizni, és ha lehet, legalább egy építő-téglával, kővel gyarapítani, kezdettől fogva feladatomban éreztem. Bizonyos vagyok afelől, hogy a kitüntetett társaimat ugyan-ez a szándék vezette és vezeti.

Azonban, legalább egy pillanatra, gondoljunk most kiemelten a hatodik díjazottra, Móra Ferencre. Ugyanis írásaival, egész életművével ő érte el tartósan népünk legszélesebb rétegeit.

Egyházi és nemzeti vonatkozásban – megjegyzem, e kettő nem szigetelhető el egymástól – sok évtizedes szolgálatom folyamán tanulságos tapasztalatokat szereztem, reménytelen felismerésekkel gazdagodtam. Szabad legyen néhányat megemlítenem.

Megtanultam, hogy a gonoszokkal nem érdemes, de nem is szabad kompromisszumot kötni.

Rádöbbentem, hogy lelkeszi hivatásom és szolgálatom, valójában küldetés.

Felismertem, hogy nemcsak az építeteknek és a földi dolgoknak, jelenségek-

nek van rendeltetésük, és nem is csak az egyéneknek, hanem a különböző közösségeknek, sőt a nemzeteknek is lehetnek történelmi távlatokban értelmezhető küldetésük.

Érthető, hogy már ifjan, szükségszerűen fölvettem önmagamnak a kérdést: Mi lehet a magyar nemzet küldetése?

Kérdésemre nemzetem történelme adta meg a helyes választ. Elegendő csupán az utolsó hat-hét évszázad eseményeire, történelmünk nagyjaira, például a Hunyadiakra gondolni. Korukban Magyarországot, Nyugat-Európában antemurale christianitasként emlegették, és nem véletlenül, mert valóban a keresztyénség védőfal, védő bástyája volt. Fejedelmek is a szabadságért, és az igazságért harcoltak nagy áldozatokat hozva. 1848, 1956, 1989 és 2012 – Brüsszel. Tulajdonképpen minden harcunk és küzdelmünk a mások érdekében is folyt. Eltérő módon ugyan, de ma is ez történik löfegyverek nélkül.

Múltunkat mérlegelve megállapítható, hogy a magyarság küldetése: a szabadság és az igazság kitartó szolgálata, nagy áldozatok árán. És még valami: az egyedülálló, mellérendelő gondolkodás, ez magyar sajátosság, (nem az alárendelő, kiszípolozó, leigázó, gyarmatosító magatartás, ez mások jellemzője). Nekünk a sajátunkat kell meghonosítanunk itthon, a Kárpát-medencében, a világban, de sokkal nagyobb bölcsességgel, mint eddig tettük. Mindezen lelki-szellemi-erkölcsi és mentális tulajdonságunk is nemzeti örökségünk szerves részét képezi. Vallom, hogy küldetésünk betöltése közös feladat. Gyarapítsuk hát tovább történelmi örökségünket, hogy ne kelljen szembe néznünk a „nemlét iszonyával”, ahogy azt Arany János írta, Széchenyi István életével foglalkozva.

Végezetül a Magyar Örökség Díj kapcsán, az ún. „határontúliak” különleges helyzetéről – más kifejezést használva – a nemzetiségről, a nemzetrészekről kívánok röviden szólni. Szülőföldemen őshonosként, nem érzem magamat kisebbségnek. Kisebbségiek a betelepítettek vagy a betelepülők és a betolakodók. Azáltal, hogy többnyire felelőtlen diktátorok határokat tologatnak, változtatnak a népek és nemzetek feje fölött, az ember még nem lesz mássá. A gének nem változnak, a vér sem válik vízzé, ezt tudatosítsuk.

Az életet a Teremtőtől kapjuk, de életünk folyását, alakulását – legalább részben – már mi magunk befolyásolhatjuk, tehát, a tudatunkat és érzelmeinket szükséges karbantartani. Ez a mi felelősségünk. A két döntően fontos tartóoszlopot, a hitbeli-vallási és a nemzeti önazonosság

tudatunkat kell erősíteni. Ha ezek rendben vannak, akkor senkit sem lehet egykönnyen „átvedlésre”, önfeladásra – végképpen nem – árulásra bírni.

Sohasem volt könnyű feladat megérteni és másokkal megértetni, hogy miért tekinthető nemzeti örökségünk részének a Teleki Téka, a marosvásárhelyi Vártemplom, Munkács vára, az egykori nyugatmagyarországi várrendszer, a kassai Szent Erzsébet-székesegyház, a kolozsvári Szent Mihály, a jánosi és a deáki román kori templom, a délvideki szecessziós építészet és a prágai Szent György szobor. De, a Sapientia, és a komáromi Selye János Egyetem is friss örökség, meg ne feledkezzünk róla!

A nagy történelmi, művész, egyházi és tudós személyiségek alkotásait (például Bartók, Liszt, Beethoven, Madách, Makovecz stb.) helytelen azon országok örökségének tekintenünk, ahol a művek születtek, ellenkezőleg, inkább az adott nemzet öröksége részének, esetünkben – Beethovent és másokat kivéve – a Magyar Nemzeti Örökséghez tartozónak kell éreznünk. (Például Madách Imre, Tompa Mihály, Móricz Zsigmond, Wass Albert műveit.)

Nem könnyű, egyenesen fájó azt tapasztalni, hogy Magyarországon sem érti, talán, nem is akarja mindenki megérteni az említetteket. Netalán arra kellene gondolnunk – de, ez nagyon elszomorító lenne – hogy a politizáló „elit” némelyikének értelmi képességeit meghaladja annak megértése, hogy más országok kényszerű vagy önként vállalt kötelékében, becsületes polgárként, bárki lehet szíve szerint a saját nemzetéhez tartozó, vagy hogy a külföldön, vagy egykori országában, hazájában létrejött alkotásaik is magyar örökséget képeznek? Ezt ki kell mondani, és ez nem vétség!

Nehéz állandó szorításban élni, állandó-sult ellenszélben előre haladni és nyelvünket, azonosság tudatunkat megőrizni, egy ségesen gondolkodni. Pedig ez az igaz és helyes út, amelyen járnunk kell, és megmaradunk. Hála Istennek már nem vagyunk elhagyatottak. Magyarország vállalja a határokon kívülre rekesztett nemzetrészeket. Köszönettel tartozunk a mai Kormány és Parlament támogatásáért, kérve a „maradék ország” polgárainak megértését, türelmét és további segítségét, hogy azoknak a benső tusakodása is sikeres lehessen, akik valamilyen súlyos ok miatt korábban meginogtak és eltántorodtak. Mi pedig folytassuk eddigi munkánkat!

Erdélyi Géza

„Az évek a főiskolán szépen peregtek. De mikor eljött a vizsgaidőszak, a tanulás nagyobb megterhelést hozott számomra. Nagyon rosszul éreztem magam, nem tudtam odafigyelni a tanulásra. Orvoshoz mentem, gyógyszereket szedtem és pár hét múlva letettem a vizsgát. Az életemből valami hiányzott, ezt éreztem, de nem jöttem rá, mi lehet az. Az új iskolai év megkezdésekor barátnőmmel elmentünk a templomba. Mivel katolikusok voltunk, oda mentünk. Ekkor megszólalt bennem egy kérdés: nem is tudod, hol van a református templom? Egy hét múlva már egyedül mentem a templom felé. Azóta vasárnaponként eljártam istentiszteletre. Kezdtém ismerkedni a fiatalokkal. A lelkes elhívott bibliaórára. Elmentem és nem értettem, hogy a lányok hogy tudnak a saját szavaikkal imádkozni. Egy istentiszteleten az igehirdetés szavai nagyon a szívemhez szóltak, sírva fakadtam és éreztem, hogy valami változik bennem. Megértettem azt a szeretetet, ami az Úr Jézusban jött le a földre. Szívembe fogadtam az Urat. Nagyon boldog voltam és most is az vagyok. A közösségbe járva, ismerkedve az időssekkel, fiatalokkal, testvéreket találtam az Úrban. A testvérek nagyon sokat segítettek, beszélgettünk az igéről. A Bibliát minden nap a kezembe veszem és olvasom. Az Úr szól hozzám igéjén keresztül, vezet, formál, megtisztít a bűntől. Most már megértettem azt is, hogy imádkozással tud közösséget alkotni az Istenrel a keresztyén ember. Már tudom, hogy az Úr keresett engem is, szívem ajtaján kopogtatott. Én kinyitottam a nehezen bezárt ajtót és megismertem benne egy hű barátot, aki mindig velem van, nem hagy el, ha nehéz perceim vannak is. Kedves Ol-

vasó, Te kinyitottad-e a szíved ajtaját Jézusnak? Ne tétovázz, imára kulcsold össze kezedet és kérd az Urat, hogy Téged is fogadjon gyermekévé, Isten gyermekévé. »Jézus hű barát, drága jó barát, gyermekeinek hordja bánatát...«.

Ezt az első bizonyoságtételt 24 évesen írtam, és a Református Újság 1994. decemberi számában jelent meg. Azóta eltelt 24 év és én elvégeztem a főiskolát, elkezdtem dolgozni, az akkori országos és területi Fíresz ifjúsági alkalmakon részt vettem, majd házasságot kötöttem (a nyelv és a felekezet különböző, de hiszem, hogy az Istenben egyek azok, akik Őt vallják és akarják követni), született egy fiunk, Isten segítségével tudtunk lakást venni, ahol azóta is élünk.

De ezek csak a külsőségek velem kapcsolatban. Isten gyermekei életében a dolgok – amelyek igazán fontosak – a szívben, a szívemben történtek. Bevallom, hogy nem mindig volt könnyű az Úr Jézust követni és erősödni a hitben. Sokszor vívtam csatát a bűnnel, átéltem olyan napokat is, amikor nem sikerült mindjárt felismernem és bevallanom, bűnbánatot tartanom és bűnbocsánatot nyernem. Isten gyermekeként élni és dolgozni a hétköznapi életben már nem olyan, mint akkor, mikor az iskolát látogattam és több alkalmmal volt az ige közelében lenni és testvéri közösségekben épülni. Mivel már feleség és anya vagyok, nem mindig sikerül úgy beosztanom az időt, hogy a napnak mindig ugyanabban az órájában tudjam olvasni a Bibliát, van, hogy egyedül és van, hogy együtt olvassuk. Gyermeket nevelni mindig is nehéz volt, a mai világban is az. Úgy vezetni, hogy ismerje meg Isten szavát és szerinte pró-

bálkozzon ő is naponként élni. Mi, szülők felelősek vagyunk a gyermekeinkért, a mi feladatunk esedezni imáinkban értük és segíteni őket a mindennapokban, mert a hit nem örökölhető. A szülői hivatást nem tanítják iskolában, és minden gyermek más, egyedi, de a szülőnek minden gyermekét úgy kell szeretnie, meghallgatnia, erősítenie és megértenie, hogy mindegyik gyermeknek – ismerve a természetét – az Úr Jézust mutassa példának és elfogadni azt is, ha nem sikerül minden úgy, ahogy mi szülők elképzeljük azt. De az a jó, hogy Isten szeretete és kegyelme határtalan, hogy az Úr Jézus elfogad engemet is, akkor is, ha én magamat nem tudom sokszor elfogadni, hogy az Úr Jézus meghalt a kereszten értem is, a bűnösért, és feltámadott, hogy az örök élet ajándékát adja nekem is. És pontosan ez az, ami nagyon fontos nekem is – mint anyának – hogy ezt elmondjam a fiamnak, hogy tudja és tudatosítsa azt, hogy nem az a fontos, milyen nyelven és milyen formában, de akarja követni az Urat és Neki éljen: megtérjen, és befogadja a szívébe Jézust személyes Megváltójának és Szabadítójának.

De még fontosabb, hogy életem minden napján járjak Jézus lábnyomában, ne csak beszéljek erről a fiamnak, akkor lesz hiteles az életem – nem csak a fiam előtt.

Megéri igyekezni Isten dicsőségére élni, ez az élet igazi értelme. Nem mindig sikerül, megbotlik az is, aki hívó, de van Valaki, Aki felemel és továbbsegít. Ő az Úr Jézus, Megváltó és Szabadító. Ő olyan barát, aki soha nem hagy el, mindig velem van, elfogad és vezet. Egyedül Istené a dicsőség!

Gross Mogyorósi Aranka

Bódás János

Ki van jelölve a helyed

Azért van síró, hogy vigasztald,
és éhező, hogy teríts asztalt.
Azért van seb, hogy bekösse kezed.
Vak, elhagyott azért van, hogy vezesd.
Azért van annyi árva, üldözött,
hogy oltalmat leljen karod között.
Azért roskadnak más vállalai,
hogy terhüket te segítsd hordani.
Az irgalmat kínok fakasztják,
s mélység felett van csak magasság.
Ha más gyötrődik, vérzik, szenved,
azért van, hogy te megmutathasd:
mennyi szeretet van benned.

Megmutattad-e néha legalább?
Enyhült, s szépült-e tőled a világ?
Vagy tán kezdetől támadt foltra folt?
Ott is, hol eddig minden tiszta volt?

Ki vagy? Vigasznak, írnak szántak,
menedéknak, oszlopnak, szárnynak.

Ki van jelölve a helyed,
ne nyugodj, míg meg nem leled.

Csak ott leszel az, aminek
rendeltetél. – Másként rideg,
céltalan lesz az életed.

Mag leszel, mely kőre esett,
elkallódott levél leszel,

mely a címzetthez nem jut el.
Gyógyszer, ami kárba veszett,
mit soh'se kap meg a beteg.

Rúd leszel, de zászlótalan,
kalász leszel, de magtalan,
cserép, amiben nincsen virág,
s nem veszi hasznod sem az ég,
sem a világ.

A holland székhelyű Hulp Oost-Europa segélyszervezet meghívásának eleget téve, április elején öt napot töltöttem Albert Heldoorn (az alapítvány egyik vezetője) kíséretében a Holland Protestáns Egyház területén. A látogatásom alatt Harderwijk, Veenendaal, Amersfoort és Rotterdam városokban található gyülekezetek és missziós intézmények vezetőivel találkozhattam és beszélgettem a holland emberek hitéletéről és az egyház helyzetéről.

Mint ahogy az már a protestáns egyházaknál nem egyszer előfordult sajnos, Hollandiában is a megreformált egyház többfelé szakadt, így sokféle református kegyességi irányzatú felekezetről beszélhetünk, jóllehet kisebb-nagyobb sikerrel 2004-ben megléptek egy protestáns egységesítést is. Az évek folyamán olyannyira lecsökkent a templomot látogató hívek száma, hogy több templom és egyházi ingatlan fenntartása lehetetlenné vált. A társadalomban zajló erős elvilágiasodás az egyik oka annak, hogy a templomok kiüresednek. Amíg a múltban egy városban 5-6 gyülekezet mindegyike megtöltötte a saját templomát, a 21. század kezdetén az egységesített gyülekezetek eladni kényszerültek akár 30-40 éve épült templomot is. A templomok látogatottsága továbbra is csökken. Bár folyamatos próbálkozásokat tettek a folyamat megállítására, be kellett látniuk, hogy az emberek hozzáállása és felfogása megváltozott. Amíg 70 éve meggyőződésből énekeltek a zsoltárokat és imádkoztak, addig a következő generáció már csupán megszokásból járt templomba (még számított, hogy mit szólnak a szomszédok, ha üres marad a család templomi padja). A harmadik generáció viszont már nem mozdul sem a szomszédok, sem a hagyomány, még kevésbé a szép „reverenda” kedvéért.

Óhatatlanul újra kell fogalmazniuk a helyzetet, és keresni a valós problémát és új víziót: vajon az-e az igazi probléma, hogy a templomok üresek, vagy az, hogy az emberek szívéből üresedett ki az Istenhit? Vajon a templomokat kell megtölteni emberekkel, vagy az emberek szívét kell megtölteni Isten szeretetével és kegyelmével? A válasz korántsem könnyű, mert az a maréknyi ember, aki még ragaszkodik a megszokott vasárnapi istentiszteletekhez, nem zavartatja magát, hogy kevesen vannak. *Miért nekik, és miben is kellene változniuk?* – teszik fel a kérdést. A helyzetet

még nehezíti, hogy ha valaki nem éhes, azt hiába kínáljuk finomabbnál finomabb falatokkal, azaz, ha az emberek nem vágnak Isten szavára, hiába fogjuk azt kivéteni, vagy kihangsúlyozni, akár a legmodernebb technikával is. Tudvalévő Hollandia társadalmi jóléte, ami azt a szemléletet erősítheti, hogy az emberek főleg szükségben fordulnak Istenhez, de a jólétben elfelejtik Őt.

A kialakult hollandiai helyzetet – hallo másból – kicsit ismerve, kíváncsi voltam, hogy milyen képet is fogok kapni személyes látogatásom során, és vajon választ kapok-e a bennem felvetődött kérdésekre. Más hallani valamiről, és más személyesen megélni azt... (Feltűnő volt, hogy a tulipánok országában inkább nárciszokat látam az útszéleken és a parkokban.)

Hollandia – a szélmalomok országa?

Hollandiában összesen háromszor jártam: először a kilencvenes évek végén, fiatal teológusok kis csoportjával tettünk egy hetes látogatást holland családoknál. Jelleget tekintve főleg kirándulás volt, bár részt vettünk egy zsúfolásig megtelt templomban istentiszteleten is. Minden újszerűnek és imponálónak hatott. Másodszor 2003-ban, a Firesz kórusal tettünk egy szolgálati körutat, szintén egy kis izelítőt kapva a példás pontosságból, a tökéletes rendből, a függöny nélküli ablakokból, amiken az utcán sétálva átlát egészen a hátsó kis udvarra. A mostani látogatásom sokkal tudatosabb volt, mivel a program is arra adott lehetőséget, hogy a különböző gyülekezetek vezetőivel egy-egy órát beszélgethessek.

Először Veenendaalba, egy kb. 60 ezres lakosú városba látogattunk el Albert Heldoorn gyülekezeti gondnokkal, ahol egy mozaiek0318.nl nevű gyülekezet vezetője, Cees van Harten fogadott. Már a gyülekezet neve is különös volt: *mozaik* és a telefonkörzet előhívó száma. Egy emeletes épület, földszinten közösségi terem, az emeleten három iroda, egy közösségi és egy lelkigondozói szoba. Összesen három főállású, és hat félállású munkatárs dolgozik a gyülekezetben – három lelkész, három irodai, egy gyermek, egy ifjúsági és egy médiavezető munkatárs. Cees van Harten református lelkész, aki úgy látta, hogy a hagyományos templomi istentiszteletek nyelvezete, szokásai, életvitele már érthetetlen és érdektelen a mai generációnak, és nem látott jobb megoldást, mint hogy új lendülettel, új formával kezdjen egy új gyülekezet építésébe. Az egyik városnegyedben, ahol nem volt

templom, keresett egy megfelelő közösségi helyet, ahova a lakókat kezdte hívni. Akkor találkozott egy gazdag üzletemberrel, aki felajánlotta neki, hogy ő felépít egy templomot, ha azt megtöltik emberekkel, akik ki tudják fizetni az éves bérleti díjat. Amikor megkérdeztem, hogy betartotta-e a szavát, rámutatott az átellenben lévő épületre: egy óriási, sötét üvegű, bevásárló központra emlékeztető épület volt, parkolóházzal együtt, rajta nagy betűkkel: *Basilica*. Vasárnaponként három istentiszteletet tartanak, mert a nagyterem „csak” ezer embert bír befogadni, miközben 600 gyermeknek tartanak vasárnapi iskolát. Három alapelvhez tartják magukat. Az első, hogy mindenkit úgy fogadnak el, amilyen. Erre utal a gyülekezet neve is: *mozaik*, azaz nem kell senkinek megfelelnie, egyformaságra törekednie: *gyere közénk úgy, ahogy vagy*. Megkérdeztem, hogy ez nem vezet-e szabaddossághoz. A válasz nemleges volt, ugyanis szabályaik szerint a gyülekezet vezetőségének kell elsősorban szigorú szabályoknak és elvárásoknak megfelelniük. Hiszen azért előljárók! A vezetőség tagjai csakis tiszta erkölcsű házasemberek lehetnek. A második elv, hogy az éneklést alapvető módszernek tartják. A modern hangszerrel kísért énekek főleg saját szerzemények, az egyik lelkész ugyanis egy híres popzenész volt Hollandiában. A harmadik elv, hogy naprakészen jelenítenek meg evangéliumot közvetítő hirdetéseket és alkalmakat a honlapjukon, hogy elérjék azt a generációt, mely főleg az interneten barangol.

Az alapítástól eltelt hét év, és jelenleg arról álmodnak, hogy a város két másik negyedében is elkezdjenek egy közösséget plántálni. Amikor megkérdeztem, hogy hivatalosan melyik egyház alá tartoznak, azt felelte, hogy az alá, amelyik el tudja őket fogadni olyanoknak, amilyenek. Így hivatalosan is több egyházhoz kötődnek és működnek velük együtt. Tagjaik nagy számával elsősorban nem egy konkrét felekezetnek a statisztikáját akarják növelni, hanem a városban élő emberek között szeretnék hitelesen hirdetni a feltámadott Jézus Krisztust.

Hollandia – a kerékpárok országa?

Ha Hollandia, akkor széles kormányú, kényelmes kerékpárok és a bicikliutak hálózata jut eszünkbe. Megtudtam, hogy a tízenéves gyermekek egyéves kerékpártanfolyamon vesznek részt, amit egy komoly vizsgával zárnak, így jutnak biciklisjogosít-

(Folytatás a 11. oldalon)

Hollandiában jártam... (1.)

Hollandia – a tulipánok országa?

(Befejezés a 10. oldalról)

ványhoz. Hagyomány és modern világ, régi és új, fekete-fehér és színes. Ezek az érzések kavarnak bennem a Hollandiában eltöltött első napon.

Egy délutáni kávézásra érkezik vonattal Franz van Velzen, ötven év körüli lelkész, aki tavaly búcsúzott el a vendéglátóm gyülekezetétől, hogy két évig a kampeni egyetemen missziológiai tanulmányoknak szentelje magát. Nem tagadja, elfáradt a lelkesítő szolgálattal járó gyülekezeti menedzselésben, és a hátralévő aktív éveit arra szeretné szánni, hogy a megváltozott társadalomban jobban el tudja érni a Krisztustól és az egyháztól távol álló embereket. Úgy látja, hogy bár még vannak, akik a hagyományos holland református egyházi életvitelben megtalálják a helyüket, de egy sokkal nagyobb réteg Istenbe vetett hit nélkül éli gondtalan-gondokkal teli életét. Jóllehet az egyház nem kis erőfeszítéseket tesz, hiszen a hagyományos holland templomok fel vannak szerelve fűtéssel, kényelmes ülésekkel, kivetítővel, szociális mellékhelyiségekkel, közösségi termekkel, bicikliparkolókkal, és ahogy az az általános életmódhoz tartozik, a kávézások, a gyülekezeti napok, a közös kirándulások természetes velejárói a gyülekezeti életnek. Mindezek részei egy hagyományos gyülekezetnek. A lényeg Franz szerint máshol van. Szerinte elsősorban nem a formán kell változtatni, hanem a középpontot kell megragadni és azt felkínálni: a feltámadott Jézust, aki Lelke által közöttünk él. Önkritikusan megfogalmazza, hogy nem az a nagy baj, hogy kevesebb lett az egyháztag, hanem az, hogy kevesebb lett a Jézus tanítványa. *Szemléletváltásra van szükség az egyházunkban: nem a létszámot kell számolni, hanem a hit súlyát kell mérni!* – magyarázza.

Az egyház krízisének megállítása és az új lendület elindítása érdekében a holland protestáns egyház vezetősége új hozzáállást tanúsít és új víziót fogalmazott meg, melyről Arjan Plaisierel, egy volt zsinati képviselővel beszélgettem. *Miért jár egyre kevesebb ember templomba? Mert nem tartják fontosnak a régi hagyományokat. De a tradíció elutasítása emberek részéről nem jelenti automatikusan az evangélium elutasítását! A tradicionális keretek nem lehetnek sem megtartó, sem akadályozó tényezők az evangélium továbbadásában! Természetesen nem kell lebontani a tradíciót, ha vannak annak hívei, de egyben teret kell engedjünk az új formáknak is, melyek majd szintén tradíciókká*

*válnak, és elavulnak! Nem ezek a formák a fontosak, hanem hogy ezekben az emberek Krisztus tanítványaivá válhassanak – fejtegette ki álláspontját. Az egyházi vezetőség úgy határozott, hogy országszerte öt éven belül száz, úgynevezett gyülekezeti „pionír missziót” hoz létre. (A pionír megnevezést hallva, nekünk természetesen a kommunizmus úttörői jutnak az eszünkbe, de itt inkább egy új kezdetre kell gondolnunk.) A projekt lényege, hogy minden gyülekezet indítson egy saját missziót, mely tervszerűen perspektívát adhat a hitbeli növekedéshez. Minden projektet 30 ezer euróval támogatja az egyház. *Bár nincs a kezünkben az emberek hitrejutása, fel kell ismernünk azokat a lehetőségeket, amiket Isten kínál ahhoz, hogy közel vigyük az embereket az Úrhoz, illetve az Isten evangéliumát eljuttassuk az emberek közelébe – a módszerek és a hogyanok az emberektől, a helyszínektől és igényektől függően változhatnak, de az evangélium örök és stabil –* foglalta össze a tervezet lényegét Arjan.*

A holland egyház történetéhez hozzátartozik, hogy az országot közepén mintegy félbeszelő sáv területén található falvakban és városokban régebben erős Biblia-hű emberek éltek, de a többi területen sosem alakultak gyülekezetek. Lehet, hogy a jelenlegi krízis ebben is új irányt vehet fel a jövőben, és még több embert érhet el az úgynevezett régi bibliai övezeten túl is. Elvégre az Úr a krízisekben gyakran az áldását mutatja meg.

Hollandia – a kanálisok országa?

Hollandia területét tekintve kisebb ország, mint Szlovákia, viszont háromszor annyi lakosa van. Mivel lapos területe van, sokszor elárasztotta a tenger vize a földet. Ezt megakadályozandó, speciális vízelvezető rendszereket építettek ki, melynek köszönhetően az eredetileg vízzel borított területeket is szárazföldre alakították át – ezek az ún. „polder” területek. Miközben a vendéglátóm mesél ezekről a holland sajátosságokról, arra mutat rá, hogy a holland ember szeret tervezni, stratégiákat kiépíteni, és megvalósítani azokat. Ha valamit el szeretne érni, akkor sokat kell tenni érte oly módon, hogy akár 50-60 évre előre gondol az új generációra.

Albert Heldoorn gondnok elmondása szerint a városukban működő egyházközségnek három temploma volt. Sajnos az utóbbi években itt is rohamosan csökkent a hívek száma. Bár sokat tettek ennek megállításáért, arra a döntésre kényszerültek,

hogy egyik templomukat eladják. Ez idő tájt viszont a város vezetősége egy új városnegyed építését tervezte. Albertben akkor fogalmazódott meg, hogy oda kell egy templom. Természetesen furcsán néztek rá a presbiterek: *Most adtuk el az egyik templomunkat, örültség és fölösleges egy újban gondolkodni!* – mondták neki. De Albert nem hagyott fel a gondolattal, és egyre többen mellé álltak. Minden egyes potenciális új lakót személyesen felkerestek, sokat tárgyaltak a városvezetéssel, mely végül felajánlotta a területet. A többmillió költséget főleg adakozásokból gyűjtötték össze. Amikor már elfogyott minden pénz, az egyik gazdag üzletember (akinek a cége az épülő városnegyedben a villanykábelek lerakását biztosította), felajánlotta, hogy minden bejövő adomány mellé odatesz ugyanannyit. Mára már legmodernebb épületként áll a városnegyed közepében, és multifunkcionális misszióközpontként működik.

Az épület kívülről egy nagy bárkának néz ki, melynek oldalán óriási kétszárnyú nagy kapu fogadja a híveket, melyen keresztül még egy zsiráf is beférne. A gyülekezet a *Szivárvány* nevet vette fel. Amikor az említett üzletember meglátta az épülő templom terveit, és látta, hogy az épületnek nem terveztek tornyot, felvetette, hogy legalább egy nagy kereszt jelezhetné, hogy ez egy templom, és egyben felajánlotta, hogy ezt saját adományból állja. Az alkalmakon több száz résztvevő van jelen. Amikor hétköznap meglátogattuk a templomközpontot, egy imaóráról zsolnártaréklés hallatszott, egy másik kis helyiségben gyermekfoglalkozás zajlott, miközben egy gyülekezeti gyűlésre érkezett több tucat ember, akiket a nagy előtérben kávé, tea és sütemény várt. A templom istentiszteleti tere egy nagy csarnok, sárga és narancsárga székekkel, és egy komplex modern hang- és vizuális technikával. Ahogy Albert körbevezetett a központban, a szemem kissé könnybe lábadt, amikor mondta: nagy dolog, hogy felépült, de még nagyobb, hogy minden nap sok ember van itt, és Isten szeretetéről és nagy dolgairól hallhatunk.

Hollandia küzd a tenger vizével, hogy ne áarassa el a földterületét, és küzd az elvilágiasodott hitetlen életstílussal, hogy el ne mossa az evangélium magját. De ahelyett, hogy pesszimista elkeseredéssel beletenyugodna a túlerőbe, bevállalja a bárkák építését, melynek építése közben is már hite túlmutat a látható dolgokon.

–st–

Kedves Olvasóink! Egy év elteltével ismét készítettünk egy összeállítást testvéregyházkerületünk, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapjában, a Harangszóban megjelent írásokból. Legyen áldás a partiumi cikkek olvasásán is!

Ahány (egy)ház, annyi szokás?

Általános magyar református jelenség, hogy nem egységes az istentiszteletünk rendje. Ha valaki családi-baráti alkalomból elmegy egy kissé távolabbi gyülekezetbe, talán meglepődik azon, hogy egy-két olyan elem tarkítja az istentiszteletet, ami odahaza különbözik.

Van, ahol istentisztelet elején van hitvallás, van, ahol a végén; van, ahol a kálvini imádság szavaival vallják meg bűneiket, van, ahol a lelkipásztor szövi bele a bibliaolvasás utáni

Az istentisztelet tudniillik nem emberi szándék, kiválóság, vagy kezdeményezés kérdése: egyedül Isten kegyelméé az érdem.

imádságba. Miért nincs nálunk, reformátusoknál is egységes liturgikus könyv, mint például a lutheránusoknál vagy a római katolikusoknál, ahol tudja az ember „mire számíthat” az istentiszteleten?

Az okot nem az egyháztestek trianoni szétszakítására, hanem annál korábbra kell visszavezetni. Az 1909-es jubileumi kálvini év (születésének 400. évfordulója) előtt ugyanis anyaszentegyházunk még egyértelműen elszigetelődött a kálvini

HARANGSZÓ

hatásoktól. Az évforduló azonban olyan indító lökés volt eleink számára, ami jóval Trianon után is meghatározta teológusaink hozzáállását.

Az istentisztelet alapkérdése: mit akar velem az élő Isten? Az istentisztelet tudniillik nem emberi szándék, kiválóság, vagy kezdeményezés kérdése: egyedül Isten kegyelméé az érdem. Az emberi rész csak az erre adott válasz lehet. Az isteni oldal az igelovás, a bűnbocsánat-hirdetés, az igehirdetés és az áldás. Az emberi oldal pedig a bűnbánat, az imádság, az éneklés és a hitvallás. Isten kijelentő igéje, és az arra adott hitbeli válasz.

A 20. század elején kerül be a gyakorlatba az istentisztelet eleji bibliaolvasás, a bűnvalló imádság, a hitvallás, a feloldozás; a keresztelekor a szülők és a keresztszülők fogadalomtétel; úrvacsorakor pedig az, hogy a teljes szertartás az úrasztalától történik.

A II. világháborút követően Oscar Cullmann kutatásai egyértelművé tették, hogy az ősgyülekezetben a prédikációs rész és a sákramentumos rész eredetileg összetartozott. Kálvin

ugyanebben a szellemben vallotta, hogy az istentisztelet „ellipszisének” két fókusza van: az igehirdetés és a sákramentumok. Ezt az elgondolást kívánta foganatosítani az 1950-es ún. „teljes istentisztelet”, ami minden istentiszteletet a keresztelezés-igehirdetés-úrvacsora láncolatára épített fel.

Az istentiszteletnek így a keresztség (a Jézus Krisztusban szerzett váltság) felől kell érkeznie, és az úrvacsora (Jézus Krisztus nekünk is részt ad az üdvösségből) felé kell haladnia. Ez a kezdő- és a végpont. Közte pedig minden Isten kegyelméről és hitünk felébresztéséről szól.

Ebből az istentiszteleti felfogásból sajnos nem sok valósult meg. Nálunk a keresztség és az úrvacsora még mindig „külön” istentisztelet, az istentiszteletet követően: bevezető imádsággal, rövid prédikációval, a hitvallás és az Úr imádságának megismétlésével, újabb áldással a végén. Persze ez is gyülekezetenként változhat. Ezért (is) érkezett el az ideje annak, hogy napjainkban ismét újragondolják református teológusaink (végre határok nélkül) az istentiszteletet.

Kálvin szerint minden liturgiából annyi az értékes, ami eleven létté tud válni belőle. Es éppen itt fordul meg az egységes liturgia kérdése: vajon miért nem tudunk – legalább csak kivételes, ünnepi alkalmakra – egy, az egész magyar reformátusságra nézve érvényes, egységes liturgiát alkalmazni? Talán azért, mert éppen az istentiszteleti rendtartásnak a közösségi része nem mindig valósul meg gyülekezeteinkben? Hiszen, hogy is valósulhatna meg: vasárnap délelőttönként a gyülekezet egy része összegyűl a templomban, a másik része viszont otthon marad.

Tokár Sándor

Lehet-e kegyes a halál?

Az eutanáziát úgy is szokták nevezni, hogy kegyes halál. És ezzel a magyarázattal mintegy enyhíteni, sőt erényné igyekeznek alakítani a gyilkosságot. De ez is csak egy példa arra a magatartásra, amikor az élet határpontjait övező erkölcsi kérdéseket a nyelvhasználat, a felmentés keresése miatt fellazítja, vagy egyenesen megfordítja az értékrendet.

Az eutanázia kifejezés jelentése „jó halál”. A gyógyíthatatlan beteggel szemben az eutanáziával kapcsolatban kétféle magatartással találkozhatunk. Az egyik, az úgynevezett passzív magatartás. Ez a gyógyító tevékenység, a kezelés abbahagyását jelenti. És a másik magatartás a halál szándékos elősegítése, vagyis az aktív eutanázia. De ez a kérdés sem ilyen egyszerű. Ebben a helyzetben is a szándék határozza meg azt, hogy eutanáziáról vagy pedig valami másról beszélünk. Mert, ha olyan kezelés abbahagyásáról van szó, amely már túlkezelésnek számít, vagyis nem javít a beteg állapotán, sőt terheli és rosszabbá teszi a beteg életminőségét, az nem eutanázia. Egészen más arról dönteni, hogy nem kezelünk tovább egy halálos betegséget, vagy pedig szándékosan előidézzük egy beteg halálát.

Semmilyen értelemben nem megengedett az eutanázia, mert ez egy ember elpusztítására irányul. Ebben az esetben a krízisben levő ember nem kapna lelki segítséget a szeretet és az elkísérés értelmében, hanem egyszerűen megsemmisítetik fizikai valójában. Vannak helyzetek, amikor úgy tűnik, hogy az eutanázia által megszabadítják az embert a szenvedéstől.

(Folytatás a 13. oldalon)

Lehet-e kegyes a halál?

(Befejezés a 12. oldalról)

A fájdalom kezelésének ma már számos formája és módszere is adott. Így ez nem adható hatékony érvként.

A sürgőshelyzetben levő ember számára az elkeseredés, a szenvedés, vagy bármely drámai helyzet megoldásának hamis módja a halál. Ez csak az alany létét szünteti meg. Olyan élet-szakasztól vonják meg a személyt, amelyben számos alapvető kérdést tisztázhatna magában. Nem csak test az ember, és nem csak fizikai lény. Nem csak az eutanázia-fájdalom, vagy euta-

Könnyebb meggyorsítani a halálát, azt gondolva, hogy ezzel segítünk rajta, mint időt, erőt szentelni a betegre.

názia-túlkezelés kérdéskörei léteznek. Fontos kérdés még a beteg igényeire történő válaszadás. A szenvedő problémáinak a vállalása.

Könnyebb meggyorsítani a halálát, azt gondolva, hogy ezzel segítünk rajta, mint időt, erőt szentelni a betegre. Érdekes és elgondolkodtató, hogy az eutanáziát kérők valószínűleg egy olyan világot akarnak itthagyni, mely lelki értelemben már elhagyta őket. Talán azért akarnak szabadulni, mert érzik, hogy tőlük akarnak szabadulni. Ha a szenvedés kihívására mindig a gyenge elnyomásával válaszolnánk, nem lennének egyre tökéletesebb válaszok életünkkel, létünkkel kapcsolatban, mely – ismételten hangsúlyozom – több mint csupán a fizikai jelenlét.

KIÉ AZ ÉLET?

Az életnek Isten az ura, mi pedig hűséges és gondos sáfárai kell legyünk annak. Felelősségteljes szolgálat ez a sáfárság, és számos esetben az Istenbe vetett bizalom próbája, mert a hitigazság és a gyakorlat adott esetekben nehezen egyeztethető. Az elméleti hit nem mindig erős annyira, hogy bátorítsa a gyakorlatot, a tettet. Adott esetben tudom, hogy a lelki támogatás, az élet felőli biztatás, szeretettel teljes melléállás és kísérés a feladatom. De a másik ember szenvedését, betegségét, fizikai és sok esetben lelki elesett állapotát nem tudom, vagy csak nagyon nehezen tudom viselni. Mégis mellette kell lennem, Istenbe vetett hittel támogatnom, imáimmal erősítenem.

Az élet megőrzése az orvostudomány legelső feladata. Amikor a beteg önmaga életben tartására való szándéka meggyengül, akkor mások támogatására van szüksége. A fizikai élet nem csak öröm, hanem komoly szenvedések forrása is lehet. A szenvedésnek is van értelme. És a beteg szenvedése által a mellette álló élete is megtisztulhat, emberségében növekedhet. De vigyázni kell, mert előfordulhat, hogy – nem feltétlenül tudatosan – az áldozatot vállaló a szenvedőt saját hitváta, megtisztulása eszközének tekinti. Tudnunk kell, hogy a személy semmi esetben sem redukálható eszközzé.

A megoldás a feltámadásra épülő segítség, lelki támogatás. Ez a szenvedő és a halálhoz közeledő ember számára a hiteles megsegítés. Isten, Jézus az erőszakra nem erőszakkal válaszolt, hanem a megbékítéssel. A megtestestült Ige megbékítette magával a világot. A világ végső valósága a megbékülés, a harmóniára való törekvés.

Szabó József

Az élet istentiszteletének rendtartása

Több mint hatezer embert „segítettek a halálba” 2016-ban Hollandiában, ez azt jelenti, hogy a „kegyes halál” az összes haláleset 4 százalékát tette ki 2016-ban a hivatalos adatok szerint.

Az eutanázia kérdése még a keresztyéneket is megosztja, hiszen aki látott már haldokló, szenvedő beteget, aligha tudott nem gondolni arra, hogy bárcsak megrövidülnének szenvedései. Csakhogy az élet védelme és a gyilkosság tiltása Istennek legelső és leghatározottabb parancsa. Mi ütközik itt tehát egymással? Talán az ember irgalmasabb, mint Isten?

Az eutanázia a végletekig eltechnologizált világunk egyik szellemi mellékterméke. Évezredekken át fel sem merült az emberben, hogy a halálos betegséget siettetni kellene, hiszen a haldoklás folyamata egy nagyon fontos szakasz minden ember életében. Az elszakadás, az elbúcsúzás, az önmagával való számotvetés megszentelt alkalma volt ez, ami időt és lehetőséget adott a haldoklónak is és szeretteinek is a csendes, megnyugvó elszakadásra.

Ez a nehéz, fájó és mégis szép folyamat a gyászt és az azt követő megnyugvást, megvigasztalódást készítette elő, ugyanakkor pedig lehetőséget adott arra, hogy ha netalán az ember elmulasztotta volna élete során, most mégis szembesüljön vele: egy végtelen Hatalom színe előtt áll, Isten kezében van

HARANGSZÓ

az élete. Átugrani, nem megvívni ezt a küzdelmet, vajon helyes-e?

A tudomány szédületes fejlődésével elértük azt, hogy sokszor értelmetlenül megnyújtjuk a szenvedést, de azt nem, hogy vissza is tudjuk adni az életet. A tudomány próbálkozásait Isten döntése ellen körbeveszi a hazugságnak és a képmutatásnak egy finom, humánus függőnye: a haldokló bizik, reménykedik még akkor is, amikor már nincs miért. Sokszor se családtag, se az orvos nem mondja meg őszintén azt, amit Ézsaiás megmondott Ezékiás királynak azon a napon, amikor az halálosan megbetegedett: rendeld el házatad, mert meghalsz. A titkolózás nem egyéb, mint a család rossz lelkiismeretének színjátéka. És ezt tudja a haldokló is.

A gyógyulás érdekében mindent meg kell tenni, és a legvégző pillanatig, ahogy lehet, csökkenteni kell a fájdalmat, hiszen Isten eszközöket adott erre. De „minden” emberi tudásunk ne szálljon szembe azzal a „Minden” hatalommal, aki rendelkezik életünkről és halálunkról.

Visky István

Miért van olyan sokfajta Biblia?

Ha körülnézel egy gyülekezeti könyvtérjesztésben, vagy egy keresztyén könyvesboltban, mindenféle színű és méretű Bibliákat találsz. Ha felütöd őket, észreveheted, hogy sok Bibliába lábjegyzeteket írtak, hogy jobban megérthesd Isten szavát. Ha pedig beleolvasol ezekbe a Bibliákba, rájössz a legnagyobb különbségre: más-más szavakat használnak ugyanabban az igeversben. Az üzenet azonban ugyanaz marad. Több ezer évvel ezelőtt írták le ezeket a verseket, főleg héber és görög nyelven. Ma viszont több mint négyszáz különböző nyelven olvashatjuk, hogy a világ minden részén megérthessék az emberek. Angolul tucatnyi fordítás létezik, amiből egyes gyülekezetek csak néhányat használnak. (Magyarul is többfajta fordítással találkozunk, régebbivel és újjal egyaránt.) Minden Bibliafordítás az eredeti héber és görög szavak jelentését próbálja visszaadni úgy, hogy minél jobban megérthessük. Ezért fordul elő, hogy a különféle fordítások eltérőek.

Miért szoktak a különböző vallású emberek harcolni egymással?

Elég egy pillantást vetni a tévéhíradóra, s máris tudjuk, hogy a különféle vallású emberek nem mindig jönnek ki egymással. Vitáznak, harcolnak, el akarják fogadtatni a nézeteiket a más vallású csoporttal. Van, hogy megsebeznek, meg is ölnek másokat, mert gyűlölik, aki nem azt hiszi, amit ők. De a Biblia szerint nem így kell embereket az igazságról meggyőzni. Úgy kell Jézusról beszélnünk, hogy a többiek megérthessék, milyen nagyszerű is Ő, s mit tett értünk. Péter azt mondja: „Ti azonban választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy hirdessétek nagy tetteit annak, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket” (1Pt 2,9). Ha másoknak Jézusról beszélünk, lehetőséget kapnak, hogy higgyenek, mi pedig, hogy szeressük őket, erőszak helyett.

Beszélnem kell az embereknek Jézusról?

Tudtad, hogy felvettek a Földön létező legfontosabb munkára? Igen, rólad van szó! Ha Jézust elfogadtad a megváltódnak, akkor Is-

ten kiválasztott rá, hogy legyél a hírvivője. Arra kér, terjeszd a jó hírt, hogy Isten minden ember barátja akar lenni, s Jézusban a megbocsátást kínálja. Jézus egyik legnagyobb parancsa: „Menjete el szerte a világba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek” (Mk 16,15). Isten nem várja el tőled, hogy egyedül végezd ezt a munkát. Olyan keresztyéneket adott köréd, akiket ugyanezzel bízott meg, s maga Jézus tette az ígéretet, hogy mindig veletek lesz. Isten által adott feladatot tehát, hogy beszélj másoknak Jézusról, méghozzá örömmel, hisz nagy dolgot tehetsz.

Számít az, hogy melyik Istenben hiszek?

Abban az időben, amikor a Bibliát írták, az emberek sokféle Istent imádtak. Mégis, a Biblia írói ragaszkodtak ahhoz, hogy csak egy Isten van, akiben érdemes hinni. A 2Móz 34,14-ben ezt olvashatjuk: „Nem szabad leborulnod más isten előtt, mert az Úr, akinek Félton-szerető a neve, félton szerető Isten”. Az apostolok cselekedetei 4,12 is egyértelműen beszél róla, miért olyan fontos, hogy a Biblia Istenében higgyünk: „Nincsen üdvösség senki másban, mert nem is adatott az embereknek az ég alatt más név, amely által üdvözülhetnénk”. Ha tényleg meg akarod ismerni Istent, az egyetlen igazi Istent kell ismerned – és az Ő valóságos tervét, ami szerint a barátod akar lenni!

A Bibliának mindig igaza van?

Még a szüleid is hibázhatnak, amikor segítenek elkészíteni a leckédet. Előfordul, hogy a tanáraid sem tudják a választ a kérdésre. De a Biblia olyan információforrás, ami mindig elérhető, és a válaszai is helyesek. A Példabeszédek 30,5-ben ezt olvashatjuk: „Istennek minden szava színigaz”. A 2Tim 3,16–17 pedig ezt mondja: „A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre; hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített”. A Biblia nem csak egy történetekkel teli könyv, hanem Isten tökéletes tanácsainak gyűjteménye. Segít, hogy megtudd, hogyan lehetsz Isten barátja, s hogyan élheted helyes módon az életed.

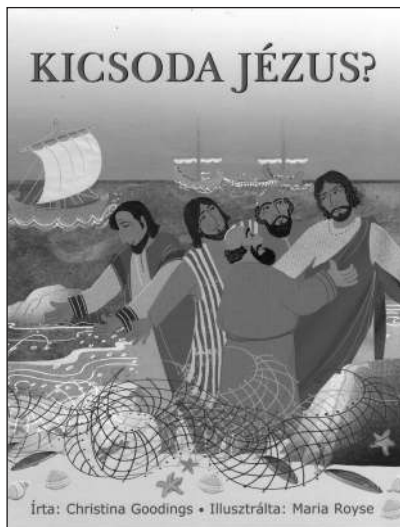
(Josh McDowell, Kevin Johnson)

Kicsoda Jézus?

Ahhoz, hogy valakiről el tudjuk dönteni, hogy szeretnénk-e, hogy a barátunk legyen, először jól meg kell ismernünk őt.

Így van ez Jézussal is: előbb tudnunk kell, kicsoda Ő, hogy beengedhessük az életünkbe. Ebben az ismerkedésben lehet segítségre ez a könyv: információk arról, hogy kicsoda Jézus.

(Kálmán Kiadó, Budapest 2018)

*Reményem arra építem,
mit Jézus vére tett értem.
Minden más oszlik, mint a hab,
de Krisztus kőszikla marad.*

*Ha sötétség eltakarna,
lelkem Őbenne nyugodna.
Az életem viharában,
lehorgonyzom a Sziklában.*

*Jön majd és zengnek harsonák
Megismer majd, hisz rám talált
Igazságába öltözöm
Megállok majd a trón előtt*

*Krisztus csak a Szegletkő
A gyengének a megmentő
Vihar ha dúl, Ő az Úr,
Ő az Úr.*

A Zsinati Tanács IX. ülészakának 28. ülésén, amelyre 2018. június 8-án Rimaszombatban került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– A tárgysorozati pontokat a kiegészített pontokkal együtt egyhangúlag elfogadta és jóváhagyta a 26. és a 27. ülés jegyzőkönyvét.

– Engedélyezte egy közegyházi gyűjtés meghirdetését a Kövecsesi Református Egyházközség számára lelkészlak építése céljából.

– Tudomásul vette, hogy Kendi Csaba, a Zempléni Református Egyházmegye esperese 2018. április 3-ai hatállyal a Zempléni Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Böszörményi Tamás nagykövesdi lelkipásztort jelölte ki.

– Hozzájárult Hozák Viktor lelkész megválasztásához a Szöllőskői Református Egyházközségbe.

– A Közalap egyházépítő kerete kuratóriumának a javaslatát kiegészítve, a 2018. évben a Közalap egyházépítő keretéből a következő támogatások kifizetését hagyta jóvá: jókai gyülekezet (bibliaismereti verseny gyermekeknek): 300 euró; jókai gyülekezet (nyári ifjúsági és gyermektábor): 1800 euró; padányi gyülekezet (napközis hittantábor): 0 euró; padányi gyülekezet (bibliaismereti verseny): 100 euró; padányi gyülekezet (kereszttyén szavalóverseny): 100 euró; komáromi egyházmegye (egyházmegyei alkalmak 2018): 2100 euró; bátorkeszi gyülekezet (nyári táborok Bátorkeszin 2018) 1800 euró; komáromi gyülekezet (családi hitépítő hét): 300 euró; barsi egyházmegye (egyházmegyei alkalmak és táborok): 400 euró; gömöri egyházmegye (a gömöri egyházmegye 2018. évi programjai): 2200 euró; gömörhorkai gyülekezet (A gömörhorkai egyházközség története, könyvkiadás): 0 euró; hanvai gyülekezet (nyári ifjúsági programok) 400 euró; Abaúj-tornai egyházmegye (egyházmegyei bibliaismereti vetélkedő): 200 euró; Abaúj-tornai egyházmegye (egyházmegyei konferencia): 200 euró; alsólánci gyülekezet (gyülekezeti napközis tábor): 0 euró; berzétéi gyülekezet (gömöri evangélicizációs esték): 400 euró; felsőlánci gyülekezet (felsőlánci csendesnapok): 200 euró; magyarbódi gyülekezet (dataprojektor vásárlása gyermekmunkához): 0 euró; zarnói gyülekezet (gyerektábor): 0 euró; zempléni egyházmegye (az egyházmegye 2018. évi alkalmi): 1400 euró; bési gyülekezet (KOEN napközis gyerektábor): 0 euró; nagymihályi egyházmegye (kántori szol-

gálat fejlesztése): 400 euró; nagymihályi gyülekezet (ifjúsági istentisztelet): 250 euró; Ondava-hernádi egyházmegye (téli bibliai kirándulás fiataloknak): 100 euró; Ondava-hernádi egyházmegye (tavaszi bibliai kirándulás fiataloknak): 100 euró; Ondava-hernádi egyházmegye (őszi bibliai kirándulás fiataloknak): 150 euró; Ondava-hernádi egyházmegye (kórházi lelki gondozás támogatása): 150 euró; Ondava-hernádi egyházmegye (Hojdanie v sieti, tankönyv 2. kötetének a kiadása): 300 euró; Diakóniai Központ (házi gondozói szolgálat): 6615 euró; Egyházzenei Osztály (XIII. gyermekkórústábor): 700 euró; Egyházzenei Osztály (XII. országos énekverseny): 900 euró; Firesz (gyermek- és ifjúsági alkalmak, Élesztő 2018): 3000 euró; Missio Reformata (börtönben lévők családjainak segítése, táboroztatás): 2000 euró; Református Nők Egyesülete (Kárpát-medencei református nőegyesületi kapcsolat): 600 euró; RE-MI-DIA (tanulmányút Debrecenbe): 400 euró; RE-MI-DIA (református családok konferenciája): 400 euró; RE-MI-DIA (nyári gyermek és ifjúsági táborok): 1000 euró; Carmel centrum (Carmel Café 2018): 150 euró; Carmel centrum (Nyitott kéz 2018): 250 euró; Carmel centrum (bibliai tábor gyermekeknek): 200 euró; Carmel centrum (12+ Bibliai tábor tiniknek): 200 euró; Carmel centrum (ifjúsági tábor): 200 euró; Carmel centrum (házi gondozói szolgálat): 0 euró.

– A Közalap építkezési kerete kuratóriumának javaslata alapján jóváhagyta, hogy a 2018. évben a Közalap építkezési keretéből a következő támogatások legyenek kifizetve: jókai gyülekezet (a Betlehem misziós központ kerítésének javítása és cseréje): 7000 euró; ímelyi gyülekezet (templomfelújítás alapmenti hidroizoláció): 4800 euró; garamsallói gyülekezet (a templom külső nyílászáróinak cseréje): 4100 euró; rakottyási gyülekezet (a toronysüveg pléhetének festése, javítása): 1000 euró; lucskai gyülekezet (a templom villámhárítójának a felújítása): 2000 euró; kistárkányi gyülekezet (központi fűtés bevezetése): 3100 euró; nagyszelmenci gyülekezet (a templom ablakainak cseréje): 2200 euró; szenteskei gyülekezet (templomtorony javítása): 1200 euró; bodzásújlaki gyülekezet (lelkészlak nyílászáróinak cseréje): 3000 euró; érsekújvári gyülekezet (nyílászárók cseréje a parókián): 3200 euró; beretkei gyülekezet (a templom nyílászáróinak a cseréje): 2800 euró; pányi gyülekezet (a volt egyházi iskola ablakcseréje): 1500 euró; nagybárai gyülekezet (a templom lépcsőjé-

nek és járdájának javítása): 2100 euró; beszteri gyülekezet (a harang villamosítása és javítása): 1000 euró; alsópokorágyi gyülekezet (a templombelső utómunkái): 1000 euró; péderi gyülekezet (parókia felújítása): 1500 euró.

A Zsinati Tanács felszólította az egyházmegyék elnökségét, hogy tartsák és tartassák be az előírt határidőket és a törvény rendelkezéseit. Az egyházmegye elnöksége gondoskodjon arról, hogy február 28-ig az egyházközség által fizetendő járulék összege meg legyen állapítva, március 31-ig a támogatásra ajánlott beruházások jegyzéke az előírt úrlapokon be legyen terjesztve, május 31-ig (a beérkezés dátuma) az egyházközségek által fizetendő járulékoknak legalább a fele, október 31-ig (a beérkezés dátuma) az egyházközségek által fizetendő járulékok maradék összege be legyen fizetve a Közalap számlájára. A támogatandó beruházások rangsorolásánál az egyházmegyei közgyűlés csak azon egyházközségek kérelmét rangsorolta, amelyek rendelkeznek a törvény által előírt egyharmados önrésszel.

– A Zsinati Tanács köszönetet mond Kis Lucیانak, a Kálvinista Szemle és Kálvinske hlasy szerkesztési, adminisztrációs és terjesztési feladatainak az évek hosszú során végzett áldozatkész ellátásáért. A Zsinati Tanács a Kálvinista Szemle és a Kálvinske hlasy szerkesztési, adminisztrációs és terjesztési feladatainak ellátására első körben a lelkészek között fogja keresni a megfelelő személyt, személyeket.

– Jóváhagyta, hogy a Felsőszecsei Református Egyházközség saját kérésére 2019. január 1-jétől a Lévai Református Egyházközség leányegyházközségévé vájon.

– A Barsi Református Egyházmegye Közgyűlésének a református iskolák helyzetével kapcsolatos felterjesztését tudomásul vette és úgy döntött, hogy iskoláink lelki-szellemi-pedagógiai és anyagi működéséhez szükséges átfogó stratégia kidolgozását Géresi Róbert püspökhegyettes koordinálásával a Közoktatási Tanács bevonásával kívánja előremozdítani.

– Tudomásul vette, hogy Kraus Viktor, az Ungi Református Egyházmegye esperese 2018. április 1-jei hatállyal a Nagyszelmenci Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Egri Gergő iskei lelkipásztort jelölte ki.

– Hozzájárult Szarvas Erzsébet lelkész megválasztásához a Rimajánosi Református Egyházközségbe.

SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ		Pozsonyi egyház- megye	Komáromi egyház- megye	Barsi egyház- megye	Gömöri egyház- megye	Abauj- tornai em.	Zempléni egyház- megye	Ungi egyház- megye	Nagymi- hályi em.	Ondava- hernádi egyházem.
Egyházközösségek száma	320	28	32	47	54	43	38	18	25	35
Anyae gyházközösség	190	24	26	25	21	22	20	13	15	24
Leányegyházközösség	130	4	6	22	33	21	18	5	10	11
EGYHÁZTAGOK SZÁMA	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abauj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.
Népszámlálás szerint (em-i adatok)	97 026	14 894	18 751	6 528	9 403	13 375	11 700	6 417	4 602	11 356
Nyilvántartás szerint	60 257	9 865	12 414	4 576	5 341	7 541	8 386	3 720	3 858	4 556
Választójogúak	36 094	3 786	7 470	3 247	3 689	4 815	5 279	2 035	2 351	3 422
HITÉLETI ADATOK	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abauj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.
Istentiszteletek száma	25 326	2 647	3 075	2 481	2 612	3 645	3 608	2 260	1 999	2 999
– úrvacsorai	2 113	198	247	306	310	307	251	114	155	225
Átlagos látogatottság	31	39	37	20	14	33	33	42	42	40
– magyarul	19 843	2 609	3 036	2 425	2 611	3 485	3 357	2 260	0	60
– szlovákul	5 484	41	39	56	1	160	249	0	1 999	2 939
– németül	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
– angolul	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Keresztelők száma	822	136	167	43	64	96	97	73	54	92
– gyermek	772	125	149	38	61	91	97	69	53	89
– felnőtt	50	11	18	5	3	5	0	4	1	3
– férfi	439	68	81	21	33	58	53	39	32	54
– nő	383	68	86	22	31	38	44	34	22	38
Konfirmáltak száma	536	54	110	22	41	50	79	53	57	70
– férfi	257	23	58	8	16	30	35	25	29	33
– nő	279	31	52	14	25	20	44	28	28	37
Házasságkötések száma	273	49	51	12	26	27	31	18	23	36
– tiszta	79	15	12	3	11	4	12	12	3	7
– vegyes	194	34	39	9	15	23	19	6	20	29
Temetések száma	1 269	190	252	93	136	151	175	94	76	102
– férfi	640	86	135	44	59	74	80	53	43	66
– nő	629	104	117	49	77	77	95	41	33	36
Felnőtt-bibliakör	164	26	25	20	14	21	19	9	10	20
Alkalmak száma	4 622	800	1 053	531	260	514	542	173	215	534
Presbiteri bibliakör	56	5	13	3	4	8	9	7	2	5
Alkalmak száma	354	42	125	9	31	41	31	55	2	18
Ifjúsági bibliakör	52	9	10	2	1	6	7	2	7	8
Alkalmak száma	1 048	220	226	42	43	79	174	17	91	156
Gyülekezeti kórus	81	10	15	7	13	7	10	4	8	7
Alkalmak száma	1 877	278	307	131	244	149	311	163	149	145
Vasárnapi iskola	92	20	16	9	3	11	12	3	6	12
Alkalmak száma	2 609	576	448	209	125	250	365	82	207	347
Firesz-alapszervezet	3	0	2	0	0	0	0	0	1	0
Alkalmak száma	18	0	8	0	0	0	0	0	10	0

HITÉLETI ADATOK	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abauj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.
Kátémagyarázat	136	20	20	6	16	18	23	10	5	18
Alkalmak száma	2 239	328	355	184	374	266	316	215	59	142
Jegyesoktatás	107	20	18	3	10	13	17	5	3	18
Alkalmak száma	584	112	144	18	51	52	62	29	28	88
Családlátogatás	290	26	32	46	42	40	38	17	18	31
Alkalmak száma	3 960	624	833	484	323	502	521	262	129	282
Kórházlátogatás	182	25	24	21	14	25	26	18	12	17
Alkalmak száma	994	194	147	164	36	171	124	42	46	70

HITOKTATÁSI ADATOK	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abauj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.
Iskolai hitoktatást látogatók száma	4 910	823	1188	204	598	445	772	442	199	239
– fiú	2 384	401	589	94	278	231	387	204	88	112
– lány	2 526	422	599	110	320	214	385	238	111	127
– évfolyamonkénti csoportban	1 243	238	339	6	252	40	150	190	19	9
– összevont csoportban	3 667	585	849	198	346	405	622	252	180	230
Iskolai hitoktatási csoportok száma	550	116	121	25	53	61	86	30	27	31
– évfolyamonként kialakított	156	49	43	4	28	6	9	14	2	1
– összevont	394	67	78	21	25	55	77	16	25	30
Az egyházközség területén működő közokt. intéz. száma	392	60	55	15	33	43	28	11	25	122
– alsó tagozatos alapiskola	83	17	11	3	17	8	10	4	5	8
– teljes szervezetségű alapiskola	191	26	32	8	10	23	15	5	16	56
– középiskola	119	17	13	4	6	12	3	2	4	58
Gyülekezeti hitoktatást látogatók száma	1 147	189	152	73	111	162	168	108	88	96
– fiú	558	89	81	30	49	87	79	53	46	44
– lány	589	100	71	43	62	75	89	55	42	52
Hitoktatók száma	306	47	52	18	39	36	29	23	33	29
– lelkész	213	29	38	14	24	26	24	18	16	24
– katechéta	52	7	8	2	6	8	3	5	8	5
– képesítetlen	43	11	6	2	9	2	2	0	9	2

INGATLANOK ADATAI	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abauj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.
Istentiszteleti helyiségek száma	464	49	52	61	72	73	52	28	37	40
– a tárgyaló évben épített	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
– templom	300	26	28	43	53	40	38	18	24	30
– gyülekezeti ház	75	7	13		9	16	10	4	3	8
– gyülekezeti terem	120	16	18	15	10	17	19	6	10	9
Épülő istentiszteleti helyiségek	5	0	1	1	1	1	0	0	1	0
Lelkészlakok száma	183	24	27	27	20	23	18	16	12	16
Iskolaépületek száma	79	6	10	20	12	13	9	3	4	5
Gazdasági épületek száma	91	10	18	8	4	15	17	5	5	9
Egyéb épületek száma	113	22	22	17	9	11	14	9	4	5

(Forrás: Zsinati Iroda)

Nem egy új technikai megnevezésről szeretnék írni (ahhoz túl szőke vagyok...), sem nem teológiai, vagy gazdaságtani fogalom ez, hanem a fenti kifejezés az egészségügyben ismert. Ez a köldöksérv latin neve. Ilyen jól hangzó, dallamos kifejezés. Magáról a köldöksérvről már nem lehet ilyen szépeket mondani. Tudom, miről beszélek, egy hónapja váltunk meg egymástól. A köldöksérv és én – az érsekújvári kórházban.

Hogy hogyan lehet szert tenni erre a dallamos hangzású betegségre? Munkával, nagy erőfeszítéssel, hirtelen mozdulattal, terhességgel, vagy a manapság „divatos” okkal: stresszes életmóddal? Nem tudom, de nekem egyszer csak lett, aztán figyeltem, hogy milyen furcsa alakzatokat vesz fel, hogy miképp növekedik. Együtt éltünk egy ideig hermia umbilicalis-szal, aztán erős elhatározással, abszolválva két ízben is a műtétre előkészítő vizsgálatokat, megszabadultunk egymástól.

A műtétre előkészítő vizsgálatok is megérdemelnének néhány szót, hogy írjak ró-

la (mert ha az ember addig nyugodtan élt, azt gondolva, hogy egészséges, rá kell jönnie ezeknek a vizsgálatoknak a során, hogy ez egyáltalán nem így van), azonban egész más indíttatással ismertetem meg önöket hermiám történetével. Illetve annak eltávolításával. Nem sokat voltam én eddigi életemben kórházban – hála ezért az Istennek! Nem igen tudtam, hogy s mint mennek a dolgok az egészségügyben, pláne egy

olyan nagy kórházban, mint az újvári. Bár hallottam x-szer a viccesnek szánt megjegyzést, hogy a sérv- és a vakbélműtét olyan gyakori és olyan egyszerű, hogy azt már a nagyobb kórházakban a portás végzi, azért én mégiscsak, mint ahogy minden műtétre váró sorstársam, másként éltem meg.

Nem a fájdalom volt a legrosszabb, hiszen annak enyhítésére az osztály személyzete, akik igazán profi módon végzik a munkájukat, mindent megtettek. Nem a fájdalom, hanem a személytelenség. Bár ágyam fölött ott volt a nevem és a születési évem, azonban úgy éreztem, egy kicsi

A jelenlét fontossága

Ben mindenekelőtt jó apa akar lenni. Mindennap hazaér este hatkor. Vacsora után leül a kanapéra gyermekei, a 8 éves Megan és a 9 éves Ryan mellé. A gyerekek tévét néznek, Ben a mobilján matat. Megnézi a híreket, ellenőrzi a részvények állását, és elolvass egy cikket a legjobb sípályákról. Azt tervezi, hogy a karácsonyi szünetben megtanítja a gyerekeket síelni. Ben fizikailag ott van a gyerekei mellett, lélekben azonban nincs jelen.

Gyerekei figyelmét nem kerüli el, hogy apjuk mennyire belefeledkezik a telefonjába. Ők is elfoglaltak akarnak tűnni. Megan beteszi a fülhallgatóját, és zenét keres az iPodján. Ryan a csatornák között kapcsol-

gat. Az este véget ér, és másnap kezdődik minden előről.

Otthonainkban alig észrevehető változás megy végbe. A szülők és a gyerekek lassan hozzászoknak ahhoz, hogy egyre több időt töltenek a készülékeikkel. Lehet, hogy közös térben tartózkodunk családtagjainkkal, de érzelmileg nincs köztünk kapcsolat. Shane Hipps, a *Villódzó pixelek* című könyv szerzője írja: „A digitális tér rendkívül hatékonyan hoz létre irdatlan méretű, felszínes közösségi hálókat, de alkalmatlan intim és tartalmas emberi kapcsolatok kialakítására.”

Amikor terhességem huszonhatodik hetében elvetéltem – mesélte Arlene – barátok tömegétől kaptam együttérző üzeneteket.

Hermia umbilicalis

porszem vagyok a nagy gépezetben, egy szám, egy eset, aki, hogy ott van-e, vagy nincs, fél-e, vagy sem, kérdései, kétségei vannak-e vagy sem, teljesen mindegy.

Emlékeim csak a műtő előkészítő helyiségéig nyúlnak vissza, ami akkora volt, s úgy nézett ki, mint egy steril szerelőcsarnok, sokunkat műtöttek azon a délelőttön is, s mint a szalagon, az egyiket éppen kötötték, a másikat az injekciót kötötték be, a harmadikat az ágyra segítették fel... Pedig az ember, mikor levetkőzi a műtét előtt a ruháit, a magabiztosságát is leveti, már csak abbéli reménységbe kapaszkodhat, hogy az Isten jól fogja majd a sebész kezét.

A műtét jól sikerült, a harmadik nap reggelén már mehettem is haza, hogy az otthoni környezetben lábadozzak tovább. Lábadozás közben volt időm gondolkodni, s ezt az egész műtétes-kórházas időszakot végiggondolni, s bár hálás vagyok az osztály minden dolgozójának és a műtétet végző orvosnak, legelőkeltebben mégis az említett érzés maradt meg bennem: a személytelenség.

Tudatosult bennem, hogy valóban a másik emberre szánt idő a legtöbb, amit valakinek adhatunk. Hogy odaszánom az időmet, a szívemet a másinak, hogy érezze, fontos valakinek. Tudom, persze, hogy tudom, hogy egy nagy kórházban nincs sem a nővéreknek, sem az orvosoknak, de még az ápolóknak sem idejük és energiájuk arra, hogy minden egyes emberrel külön-külön törődjenek, illetve a lelkével, mégis, a kórházi ágyon fekvő embernek ez igen fontos... lenne.

Hermia umbilicalis ide, vagy oda, a másikért, embertársainkért tegyük meg a legtöbbet: szánjunk egymásra több időt, beszélgessünk. Ettől szebb lesz a világ!

Ambrus Erika

Habár jólesett az online poszt: „Gondolok rád”, közel sem volt olyan vigasztaló, mint egy barát valódi ölelése. Az SMS-ek, e-mailek, tweetek nem közvetítik azt az érzelmi támogatást és megerősítést, amit a személyes jelenlét nyújthat.

Szülőként nap mint nap számos alkalmunk adódik arra, hogy szemtől szemben fejezzük ki szeretetünket gyermekeink iránt. Szükségük van a jelenlétünkre – nemcsak fizikailag, hanem mentális és érzelmi értelemben is. Amikor megöleljük őket, elbeszélgetünk velük, közösen elpakoljuk az edényeket, vagy elmegyünk fagyizni, tapasztalhatják, hogy a fizikai jelenlét olyan érzelmi kötődést teremt, amit a digitális kapcsolatok nem nyújthatnak.

(Gary Chapman és Arlene Pellicane)

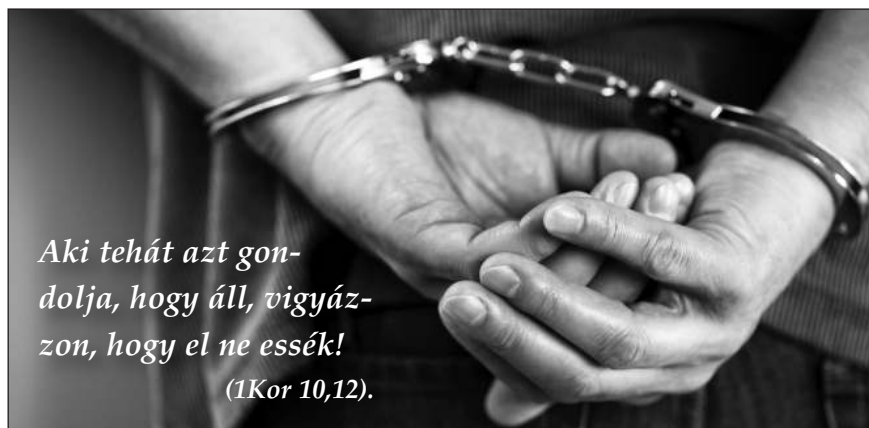
Horváth József egy negyvenedik életéhez közelítő szimpatikus fiatalember. Én voltam szolgálatban, mikor először érkezett az alapítványba, így nekem kellett bejegyeznem a nyilvántartási rendszerbe. Pár napja szabadult, körülbelül öt évet töltött hűvösön, de már nem először. Nem volt erőszakos, sőt, inkább önbizalom hiányos embernek tűnt, amit valószínűleg beszédhibája is okozott. Bekerült bizonyos körökbe, ahol végre „valaki” lehetett. Kerek precz bevallotta, hogy ő egy tolvaj. Persze, nem azért kellett éveket rács mögött tölteni, mert apró lopásokat követett el, leginkább ékszerekre, értéktárgyakra specializálódott.

Eleinte, amikor kiengedték a börtönből, édesanyja és nővére a bejáratnál várták, de belefáradtak, hogy mindig ismétlődtek a dolgok. József egy keresztyén szervezetnél is eltöltött néhány hónapot, de egy idő után ott is lopni kezdett. Senkire se számíthatott már, így hozzánk került. Bűnöző ismerősei szívesen fogadták volna, de nem akart hozzájuk menni, végleg szakítani akart régi életével.

Felajánlottam neki, hogy bármikor fordulhat hozzám bizalommal. Előszeretettel élt is ezzel a lehetőséggel, sőt, néha túlzásba is vitte. Állandóan jött hozzám, napon-ta többször is, és szinte féltékeny lett, mikor mással beszéltem. Néha úgy éreztem, mintha – annak ellenére, hogy ő az idősebb – apjaként tekintene rám. Pár hét után aztán normalizálódott a helyzet, megértet-

te, hogy szívesen meghallgatom, de mással is kell foglalkoznom. Sokat beszélt a régi életéről, több, tévéből ismert közismert bűnözővel is volt közös „élménye”. A továbbiakban nagyon pozitív irányba kezdett fordulni az élete. Talált munkát, ami büntetett előéletére való tekintettel nem volt egyszerű feladat. Egy hívő asszony alkalmazta éjjeliőrként. Viszonylag olcsó

haza a munkából. Azonban idegen arc jelent meg a kamerában: rendőrség. Nem lepődtem meg túlságosan, nem szokatlan, hogy este is járőröznek és bejönnek egy-egy ügyfélről érdeklődni, de azért kimondottan nem is számítottam erre a látogatásra. Gyorsan magamra kaptam valamit, és siettem kifelé. A kapuhoz érve megdöbentem: nem egy, hanem három rendőr

Aki tehát azt gondolja, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék!

(1Kor 10,12).

szállása is lett egy kollégiumban. Ha tudott, eljött az alapítványba a hétközi istentiszteletra is.

Az elmúlt időszakban ritkábban találkoztunk, de hetente legalább egyszer tudtunk pár szót váltani. A nyári vizsgaidőszakban hosszabb szabadságra mentem, június közepén értem vissza, rögtön éjjelesnek. Nagyon meleg, hétfői nap volt, este fél tíz. Egyszer csak megszólalt a kapucsenegő. Gondoltam, az utolsó lakónk érkezett

állt velem szemben. Közöttük pedig Horváth József rabszíjon vezetve, összebilincselte kézzel... A tolvaj.

„Aki lopott, többé ne lopjon, hanem inkább dolgozzék, és saját kezével szerezzen javakat, hogy legyen miből adnia a szűkölködőknek” (Ef 4,28).

Ifj. Sebők János

Szerzőnk a hajléktalan-ellátással foglalkozó Tiszta Forrás Alapítványnál dolgozik.

Palackposta a múltból és a jövőbe

A palackposta egy izgalmas dolog, egy palack, amely titkokat, üzeneteket visz annak, aki megtalálja, kihalássza, vagy egyéb módon jut hozzá. Különösen izgalmas, ha régmúlt idők üzenetét hordozza.

Zalabán a templom felújításának egy újabb szakaszában, 2017 decemberétől 2018 márciusáig, a toronytest és toronysüveg, valamint a csillag, a csillagot tartó oszlop és gomb újított fel. Izgatottan vártuk, mikor jutnak oda a kivitelező emberei, hogy a csillag alatti gombot levegyék, mert a régiek elmondása szerint oda helyezték a régiek egy-egy toronyfelújítás alkalmával a gyülekezet krónikáját. Néhai elődöm, Keményik tiszteletes úr vette a fáradságot, és az ötvenes években végzett javítás során az abban megtalált dokumentumokat lemásolta szépen, írógépen lepötyögtetett mindent, amit akkor a gombban talált. Tudtuk, minek kell ott lennie, mégis nagyon vártuk. Azon régiekről olvasni, akik a templom építésénél ott voltak, vagy azokról a csalá-

dokról, akik az akkori gyülekezetet alkották – nagy élmény lesz, gondoltuk.

Azonban a gombban nem volt semmi. Csalódtunk. De még inkább elkeseredtünk, mert azt gondoltuk, hogy a régi dokumentumok, írások már nincsenek meg. Hova lettek? Az idő, az enyészet vasfoga megemésztette őket?

A gombban nem találtuk azt, amit vártunk, de találtunk mást! A gomb és csillag üreges tartószerkezetében, egy üvegbe zárva találtunk pár megfakult, de jó állapotban lévő papírlapot. Nem azokat a régi írások, de így is remegve és meghatódottan törtük össze az üveget és nézegettük az előző templomfelújításról készült gyűrött fényképet, az egykori mesterek jegyzetét a toronyjavításról, az akkori polgármester, Michlian Etelka, templomjavítást megörökítő sorait. Mindent szépen le is másoltunk, elhatározva, hogy egy palackba, vagy ha úgy tetszik, mert divatosabb ez a kifejezés, egy időkapcsolóba hozzárakjuk a mi sorainkat.

Üzenet a majdani olvasónak, személyes sorok. Elődeink példáját követve, a gyülekezeti élet és a templomjavítás eseményeit összegeztük, s ez került a palackba. Tények, amik makacs dolgok, nevek, hogy tudja az utókor, kik éltek itt, alkalmak, rendezvények, hogy tudják majd, volt itt élet, s ez a tizenegy választóval rendelkező gyülekezet élt, mert élni akart.

A jelenből a jövőnek szánt üzenetről múlt időben kell szólni, ugyanakkor reménykedve, hogy akik majd évtizedek múlva olvassák, amikor mi már nem leszünk, ugyanazt fogják érezni, hinni és vallani Isten megtartó erejébe kapaszkodva, hogy élnek, s élni akarnak.

Mivel Zalabán a gyülekezet és az egész falu, élén **Bögi Pathó Melinda** polgármesterrel mindent megtesz a megmaradásért és jövőért, hiszem, lesz, aki ezt a palackpostát, amit most mi helyeztünk be a csillagot és gombot tartó oszlop belsejébe, ugyanilyen örömmel nyitja majd ki, mint most mi. Így legyen!

–ae–

Májusban a tornagörgői gyülekezet a hittan és katekéztásban résztvevő gyerekeknek kínált különböző alkalmakat az Abaúj-tornai Református Egyházmegye szervezésében. 1-jén gyalogtúrával

egybekötött egyházmegyei konfirmandusnapra került sor. Az útvonal: Nagyszalánc–Nagymaróka–Oláhrét–eszkárosi kilátó–Nagy-milic–Kismilic–milicei vadászház–Izra-tó–Nagyszalánc. Erre az alkalomra sajnos csak egy vállalkozó kedvű fiú, **Grbálík Dávid**

A szeretet hídja

...ami nem azonos a velencei Söhajok hídjával. Már csak azért sem, mert az utóbbi helyhez kötött, míg a szeretet hídja ott van, ahol szeretet van szív és szív között. A velenceit emberi kezek építették, a szeretet hídját pedig az Isten. A szeretet hídja több, mint a Szeretethíd, mert nem dátumhoz kötött.

Természetesen a Szeretethíd is igen fontos, már sokadik alkalommal kapcsolódott be Ipolypásztó, Garamsalló és Zalaba is. Nem tudok nagy számokat mondani, sem nem volt ezeken az alkalmon sok ember, sem nem tartottak napokig, sem nem végeztünk el adatokkal kimutatható munkálatokat, de dolgoztunk. A Szeretethíd alatt is építettük a szeretet hídját. Garamsallón kezdtük, mert a tervezett másik kettőt elmosta az eső az adott hétvégén, ott el kellett egy héttel halasztanunk. Garamsalló központja nagyon szép, a főút fölé magasodik a községháza épülete, amiben a kultúrház, a posta és a kis vegyesbolt működik, pár lépést haladva fölfelé a dombon van tájház, ezek fölött a templom, egyik oldalán a parókiával, másik oldalán az egykori egyházi iskola épületével. Na, itt dolgoztunk. Tizenhárman voltunk. Ha hozzávesszük, hogy a gyülekezet választói névjegyzékében 48 név szerepel, azt hiszem, ez nem is rossz eredmény. Egyik presbiterünk, **Kotasz Sándor** jóvoltából a munka befejeztével finom özpörköltözhöz ülhetünk le, hogy az ima után közösen fogyasszuk el a vacsorát. És nem siettünk, nem csak azért ültünk az étel elfogyasztása után, mert annyira elfáradtunk volna, hanem mert jó volt együtt lenni. Építettük a hidunkat, szeretetből, az együtt elvégzett munka örömeiből, a másakra való odafigyelés fontosságának, Isten iránt érzett hálának a tégláiból.

Idén a somorjai gyülekezet adott otthont a Szeretethíd felvidéki központi megnyitójának. Az alkalomra május 25-én került sor.

Az igei bevezetővel **Somogyi Alfréd** esperes szolgált. Megjegyezte, hogy a Szeretethíd az a program, amikor nem szavakkal hirdetjük az igét, hanem tettekkel. „Aki tehát tudja jól tenni, de nem teszi, bűne az annak” – biztatta az önkénteseket az esperes. Ezután **Kristóf Réka**, komáromi származású operaénekesnő bizonyágtétellel egybekötött koncertje következett. Az énekesnő elmondta, hogy a koncertjei és utazásai során gyakran érzi Isten vezetését és gondoskodását.

A pódiumbeszélgetésben Kristóf Rékához, **Ibos Henrietta**, a diakóniánk igazgatónöje és **Hodossy Péter**, maratonfutó csatlakozott. **György András**, a somorjai gyülekezet lelkipásztora vezette

jelentkezett, aki bevállalta, hogy gyülekezetünkben egyedül is ne kívág a túrának és nem bánta meg, mert lelkiileg feltöltődve, szép élményekkel tért haza.

Mint minden évben, idén is volt bibliai verseny Alsóláncon, ezúttal május 5-én. A versenyzők izgalommal készülődnek mindig erre a megmérettetésre már hónapokkal előtte a hittanórákon lelkipásztorunk irányítása alatt. Gyülekezetünket **Fekete Dávid, Jónás Kristóf** és **Porubán Krisztián** képviselte. A fiúk sikeresek voltak, a 3. helyezést érték el. Május 13-án konfirmációra került sor, ahol **Icso Gréta** tett fogadalmat, hogy Jézus Krisztus követője lesz. Június 3-án a szeptember református templomban tartott hálaadó istentiszteleten vettünk részt, hogy közösen adjunk hálát a gömöri, az Abaúj-tornai, a zempléni és az ungi egyházmegye gyülekezeteivel Istennek az előbbre jutásokért, Aki arra indította Magyarországot Kormányát, hogy az elmúlt évben is támogassa anyagilag az Egyetemes Egyház gyülekezeteit. A mi gyülekezetünk is részesült ebből a támogatásból, amiből sikerült belsőleg felújítani a közösségi házunkat, amiért egyedül Istené a dicsőség!

Perhác Györgyi

Bár csúsztunk egy hetet az eső miatt, mégis örömmel készültünk a pásztói szeretethídra. Valamikor a falu közepe volt a Sutyomnak nevezett rész, ahol a templom, a parókia és a kántorlakás áll – a falu üzemelt benne óvodát –, ma a falu széle, az Ipoly kanyarog körülötte. Gyönyörű hely. Bár a hatalmas parókiaudvaron is lett volna mit csinálnunk, kaszásaink a kerítésen kívüli közterületnek fogtak neki, hogy a derékig érő fűvet lekaszálják. Asszonyaink gereblyéztek, seprtek, ágakat, bokrokat vágtak, aki pedig nem tudott szerszámot ragadni, mert a járáshoz is két mankóra van szüksége, sütött, szervezett. Volt, aki azzal járult hozzá, hogy elkészítette a helyi Szeretethíd-plakátot és népszerűsítette azt a falu internetes oldalán.

Zalabán, előző héten az eső, a munka idején pedig a hőség akadályozott bennünket. A templom, melynek tornya a süveggel együtt az idén újított meg, a volt egyházi iskola, amelynek épületét nagy tervekre a falunak adta bérbe az egyház, a templom mögött a szabadtéri színpad, aminek környéke a nyár elején a szabadtéri istentisztelet, a családi nap helyszíne, egy helyen található, mögötte a Szikince patak. Itt, ezen a téren vettük használatba a szerszámokat, hogy elvégezzük a tervezett munkát. A hőség miatt pár óra múlva megálltunk, s az asszonyaink által készített harapnivalót majszolva elhatároztuk, hogy néhány napos kihagyás után fejezzük be a munkát. Így tehát Zalabán két részletben építettünk.

Az előbbieken elmondottak a Szeretethíd 2018. Ami azonban tart egész évben, az az igazi szeretet hídja! Adja Isten, hogy épüljenek, kössenek össze minden szívet egymással és az Istennel!

–ae–

A Szeretethíd felvidéki megnyitója

a beszélgetést. Először a küldetésükről kérdezte őket. Ibos Henrietta elmondta, hogy megtapasztalta Isten és az egyház segítségét, amikor nehéz helyzetbe került, továbbá, hogy a világi szférából érkezve látja, hogy nagy különbség van segítségnyújtás és szolgálat között. Hodossy Péter a kislánya felnevelését tartja igazi küldetésének, ami mellett – véleménye szerint – még az általa 105 alkalommal teljesített maratoni táv is eltörpül. A tervek latolgatása után a koncert második része következett, melyben Réka zsoltárokat énekelt. Az alkalom végeztével Péter az utazásairól szóló könyvét dedikálta. A tényleges önkéntes szolgálatra a somorjai gyülekezetben másnap került sor.

Haris Szilárd

Május 27-én, Szentháromság vasárnapjának délutánján újra zenétől volt hangos a ladmóci templom. Gyülekezetünkben ekkor került sor a *Családok éve* keretén belül a családok napjára, ahol a helyi lelkipásztor, **Spisák István** a *Mt 25,15–30* alapján hirdette Isten ígését. Hangzott felénk a kérdés: értéknek tekintjük-e még a családot, a párunkat, a gyermekeinket? Ebben a mai felmorzsolódó társadalmunkban, amikor a szülők távoli országokban kénytelenek dolgozni, gyermekeiktől, családjuktól, párjaiktól távol és onnan néhány napra, hétre hazatérve hogyan lehet megőrizni a családi otthon melegségét, tisztaságát? Bizony, nagy kihívás ez! Egyre több gyerek nő fel mindkét szülő nélkül, rengeteg a csonkacsalád vagy jobb esetben a nagyszülők nevelik az unokáikat. Ezért is nagyon jó, hogy 2018 a családok éve, amely segíthet a családoknak megerősödni és megerősíteni az összetartozást. Hordozzuk őket imádságban!

A jövőnk is összeköt

2018. június 3-án zajlott Léván az összetartozás napja alkalmából tartott istentisztelet, melyet a barsi egyházmegye gyülekezeteinek kórusai és éneklőcsoportjai tettek emlékeztetéssé. A házigazda lelkes, **Kassainé Mártha Tímea** igei köszöntője és az énekek után az esperes, helyi lelkes, **Kassai Gyula** ígéhirdetése következett a *Róma 9,1–5* alapján. Reményik Sándor *Mindhalálíg* című versét **Andruska Csilla**, a Juhász Gyula Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola pedagógusa mondta el. Az alkalom egyben az egyházmegye idei kórustalálkozója is volt, s ezek a szolgálatok még inkább erősítették bennünk az összetartozás tudatát.

A találkozón részt vevő kórusok a honfűzesgyarmati, a farnadi, a nagyövedi, a pozbai (három kórus is: gyermekek, idősebb asszonyok és fiatalok), a nagysallói és az érsekkétyi gyülekezetekből érkeztek. A kórusok szolgálatának sorában a házigazda lévai gyülekezet kórusa maradt utolsónak, akik végül közös éneklésre szóli-

MÁTYÁS, AZ IGAZSÁGOS

Biztos vagyok benne, hogy sokan nem tudják, hogy Mátyás király-emlékévé van. Pedig igen, és ennek apropóján újra útra kelt (természetesen álruhában) a nagy király. Június 6-án például váratlanul, bejelentés nélkül udvari muzsikussával és két krónikásával megjelent Ipolypásztón, Ipolyszakálloson, Garamsallón, Zselizén és Oroszkán is.

„Az emlékezetben igazságosként élő uralkodó születésének 575. és királyválasztásának 560. évfordulója alkalmából a Nemzetpolitikai Államtitkárság 2018-ra Mátyás király-emlékét hirdetett, lebonyolításával pedig a budapesti Magyarország Házát bízta meg. Ennek keretében kelt útra ismét 2018. március 12-én az álruhás Mátyás király, hogy bejárja az országot és minél több emberrel személyesen is találkozzon. Mivel titokzatosan jár-ke, sohasem lehet tudni, mikor és hol tűnik fel éppen. Leginkább iskolákat, óvodákat keres fel, de megfordult már polgármesteri hivatalban, püspökségen, plébánián, idősothonban, konzulátuson, színházban, szerkesztőségben, fogadóban és másutt. Az utcán is gyakran beszédbe elegyedik a járókelőkkel. ... Hú lantosával együtt ajándékokkal és muzsikával kedveskednek gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt. Vándoroltak már Magyarországon, Ausztriában, Szlovéniában, Vajdaságban, Horvátországban, Kárpátalján, Partiumban, Bánországban, Székelyföldön és természetesen Felvidéken is. Megtett útjukról számos pillanatkép fedezhető fel az emlékévé honlapján (<https://matyasemlekeve.hu/>)” – olvasható a tájékoztatóban.

Valóban itt járt, meglepetést, feltűnést, örömet és csodálkozást okozva. A csodálkozás közepette arra gondoltam, valami hason-

Az ígéhirdetés után gyülekezetünk és a környék ifjú tehetségeinek a fellépése következett, amelyre gyülekezetünk kántornője **Spisák Istvánné** készítette fel a résztvevőket. A furulyán, zongorán illetve orgonán elhangzott zeneművek között elhangzott Endrődi Sándor *A szeretetről* című verse is. A szólóénekek mellett a gyülekezet tagjai is bekapcsolódtak a közös éneklésbe. Az alkalmon a gyermekekkel a szüleik is, valamint a családok is megjelentek, kimutatva ezzel, hogy mennyire fontos, hogy szerető családban éljünk, a gyerekek úgy nőjenek fel, hogy később nagyszerű felnőttekké váljanak, és ugyanazzal, ha nem nagyobb szeretettel neveljük majd gyermekeiket. Én nagyon fontosnak tartottam azt, hogy ez az alkalom megvalósuljon, és azt, hogy a fellépő gyermekek megmutathassák, hogy mennyire tehetségesek és hálát adjanak Istennek ezekért a talentumokért. Az alkalom szeretetvendégséggel és vidám hangulattal folytatódott a gyülekezeti teremben. **Vida Boglárka**

tották a jelenlévőket, hogy még jobban érezzük: jó együtt lenni, jó együtt énekelni, mert mi összetartozunk, magyarságunk, reformátusságunk révén is, de ami igazán összekapcsol bennünket, az a mi Urunk szeretete.

A közös éneklés után **Süll Kinga**, Egyetemes Egyházunk Egyházmegyei Osztályának vezetője értékelte a találkozót, végül pedig a Himnusz eléneklése zárta az alkalom templomi részét, ahonnan átvonultunk a parókia udvarára, hogy esperes úr ünnepi gondolatai után megkoszorúzzuk az épület falán elhelyezett gróf Esterházy János emléktáblát. A trianoni sebeket talán csak így lehet gyógyítani, ha emlékezünk, s a fájdalomból erőt merítünk, s összetartozásunkkal bizonyítjuk, együtt erősek lehetünk, bennünket nem lehet szétszabdálni, szerződéses, pecsétes, aláírással, gyűlölködő vádaskodások, beolvasztó kísérletek ellenére vagyunk, egyek vagyunk, összetartozunk itt, a Kárpát-medencében, s nemcsak a történelmünk dicső pillanatai, vagy épp a trianoni fájó keserűség, de a jövőnk is összeköt. Mindezt Istené a dicsőség! **-aa-**

lót kellene, lehetne nekünk is csinálni. Nemcsak a templom vagy a parókia, esetleg a szokványos egyházi szolgálatok helyszínén várni, hogy jöjjenek, hanem álruhás apostolként elvinni, figyelmet fölkeltve bemutatni, s rámutatni Jézusra. Mert olyan jó lenne, ha minél több ember figyelne Mátyás királyra, de még jobb lenne, ha minél több ember figyelne Jézusra. Igen, csodálattal néztem Má-

tyásékra, hogy ilyen nagyszerű ötletet találtak ki. Köszönjük Mátyás királynak és udvartartása vándorló tagjainak, hogy motorizált vasszekerükön ellátogattak egyszerű alattvalóikhoz: Ipolypásztón a parókiaira és az óvodába, Ipolyszakálloson az óvodába, Garamsallón az iskolába, Zselizén az alapiskolába és az oroszai Hadtörténeti Magánmúzeumba is beköszöntek.

Jó lenne az ilyen ötleteket valamiképpen felhasználva nekünk is a nehezen elérhető generációk megszólítására igyekeznünk.

-ae-

Emlékünnepség Jókán a Jó Pásztor Háza Gyermekotthonban

Jókán 2018. június 9-én a Jó Pásztor Háza Gyermekotthon főépületének dísztermében családias hangulatú emlékül-
nepségre került sor, melynek keretén be-
lül a gyermekotthon lakói, munkatársai
és a meghívott vendégek megemlékez-
tek arról, hogy kerek húsz évvel ezelőtt,
1998-ban lett létrehozva és a Nagyszom-
bati Kerületi Hivatalban bejegyezve a Jó
Pásztor nonprofit szervezet, tizennyolc
évvel ezelőtt lett ünnepélyesen átadva
és **Erdélyi Géza** püspök szolgálata által
felszentelve a gyermekotthon épülete.
Ugyanakkor a megjelentek kegyelettel
emlékeztek a tíz évvel ezelőtt elhunyt
Uwe-Martin Schmidt missziós lelképász-
torra, a Jó Pásztor nonprofit szervezet
társalapítójára is.

A zsúfolásig megtelt díszteremben
a megjelenteket **Gasparez Ivett** alapí-
tó-igazgató köszöntötte. Ezt követően
a gyermekek egy magyar és egy szlovák
evangéliumi ifjúsági éneket énekeltek
el, majd három nyelven imádság hang-
zott el.

Az igeszolgálatot a Zsolt 23,1–6 versei
alapján **Gasparez Tihamér** magyar
nyelven végezte, a tolmácsolást szlovák
nyelvre Gasparez Ivett, német nyelvre
pedig **Regina Vetter** végezte. Az igema-
gyarázatban többek közt elhangzott, hogy
„ezen a világon sok-sok pásztor tevékeny-
kedik. Vannak pásztorok, akik az állatok,
így például a juhok gondozására, terelé-
sére és védelmére kaptak megbízatást.
Vannak pásztorok, maguk a családapák,
akiknek családjaikat kellene óvniuk, vé-
delmeznüik és gondoskodniuk a rájuk
bízottak jólétéről. Ugyanakkor vannak
pásztorok, az egyház hivatalos szolgálói,
akiknek az evangélium hirdetése által óv-
niuk kellene és védelmeznüik azokat, akik
Istent keresik. Vannak pásztorok, maguk
a politikusok, akiknek országaink és né-
peink jólétét kellene előmozdítaniuk,
nagy-nagy szociális érzülettel gondoskod-
niuk kellene törvényi szinten a társada-
lom minden egyes tagjáról. És nem utol-
sósorban: vannak nagy hatalmat nyert
pásztorok, a világ vezető politikusai, akik-
nek mindenkor szem előtt kellene tartaniuk
a földkerekség emberiségének biztonsá-
gos jövőjét, ám minden földi pásztor
– még a legjobbak és legerősebbek is – ve-
zetésre, gondoskodásra és pásztorolásra
szorulnak, mert mindnyájan hatalmukat
és megbízatásukat úgy kapták kölcsön. De

*jó tudnunk, hogy nekünk Jó Pásztorunk
van, s ezt a felismerést már maga a zsol-
táríró Dávid fogalmazta meg oly csodá-
latosan és félreérthetetlenül. Dávid nem
teológiai, vallásos iratok tanulmányo-
zott, nem is valamiféle ezoterikus hatás
alatt nyerte azt az ismeretet, amelyet a
23. zsolttárban a gondoskodó, őrző és fél-
tőn szerető Istenről olvashatunk, hanem
ez az imádság és hitvallás egy individu-
ális és mély kapcsolatnak az eredménye.
Dávid személyesen ismerte a hatalmas
Istent, maradéktalanul bízott benne és
éppen ezért merte Pásztorának nevezni
azt az Istent, aki most is, ma is és itt is az
Úr Jézus Krisztusban vezetni és óvni akar-
ja azokat, akik hozzá folyamodnak ke-
gyelemért és segítségért. A Jó Pásztor ma
is keresi azokat, akik elveszettek, akik be-
tegek, akik a szociális exklúzió folytán
a társadalom kirekesztettjei és lenézettjei,
s éppen ezért marginalizált személyek a
maguk elezett állapotában. Jézus Krisz-
tus ma is keresi az elveszetteket, azokat
is, akikről már a legközelebbi kozzátarto-
zók is lemondtak már, elindul azok után
is, akik után már senki sem tesz meg egy
lépést sem. Jézus Krisztus Jó Pásztoroként
oda is benéz, ott is elveszett lelkeket keres,
ahová a tisztességesnek tartott emberek
nemigen szoktak járni. Jézus ma is misz-
sziói – élet- és lélekmentő – munkát fejt
ki, s ennek mi itt Jókán szemlélői vagyunk.
Áldott legyen az Úr, hogy immár 18 esz-
tendője végezhetjük az Ő nevében azt a
gyermekvédelmi és gyámügyi szolgálatot,
amely olyan aktív diakóniai szolgálat,
amelyben összefonódik a keresztyén szel-
lemiség, a felebarát iránt tanúsított sze-
retet és a szakmailag megalapozott mul-
tidiszciplináris gondoskodás“.*

Az igei együttlét az *Áldjad én lekem
a dicsőség erős királyát* című ének élé-
neklésével zárult, amelyet mindenki a sa-
ját anyanyelvén énekelhetett. Ezt köve-
tően két kisgyermek mondott verset.
A Németországból érkezett vendégek
az *Isten szereti a gyermeket* című közis-
mert ifjúsági énekkel tettek bizonyosá-
got.

Az ünnepség alkalmával a megjelen-
teknek fel lettek idézve azok az esemé-
nyek és helyszínek, amelyek fontos sze-
repet játszottak a Jó Pásztor nonprofit
szervezet megalakulásában. Hálával és
kegyelettel emlékezett a Gasparez há-
zaspár Uwe-Martin Schmidt missziós

lelkészre, aki fáradhatatlanul – minde-
nek mellett – azon is munkálkodott,
hogy Isten Jókán valóságosan is az ár-
váknek atyja lehessen.

Gasparez Tihamér a gyermekotthon
lelkigondozójaként és a gyermekvédel-
mi és gyámügyi szakmunkát garantá-
ló személyként köszönetet mondott so-
kakknak, háláját fejezte ki Isten szereteté-
ért, gondoskodásáért és bölcs vezetésé-
ért, hálát adott a tíz évvel ezelőtt elhunyt
Uwe-Martin Schmidt sokéves buzgó
szolgálatáért, megköszönte minden egy-
kori és mostani munkatársnak a becsü-
llettel elvégzett jó munkát, megköszön-
te a külföldi (főleg németországi) keresz-
tyén testvérek álhatatos imádságát és
mindennemű támogatását. Köszönet
hangzott el az állami hivatalok, a ható-
ságok és szervek felé, minden hazai tá-
mogató magánszemély és szervezet irá-
nyába, ugyanakkor köszönet illette a
gyermekotthon munkáját segítő hazai
egyetemeket, szakembereket és polgári
szervezeteket, amelyekkel a Jó Pásztor
Háza Gyermekotthon szoros kapcsola-
tot tart fenn.

Ezt követően névszerint is köszönet-
ben részesültek azok a személyek, akik
a Jó Pásztor nonprofit szervezetben hosz-
szú éveken keresztül áldozatkész mun-
kát végeztek. A köszönet jeleként Gas-
parez Tihamér és a gyermekek virág-
csokrot adtak át **Nagy Edit** irodavezet-
őnek, **Földes József** nevelőszülőnek,
Hobot János nevelőnek, **Daniela Kri-
žovenská** nevelőszülőnek, **Varga Zsu-
za** könyvelőnek, **Molnár Lajos**nak, az
igazgatótanács tagjának, **Regina Vetter**-
nek, az igazgatótanács elnökének, majd
Gasparezné Molnár Ivett alapító-igaz-
gatónak.

A megemlékezés délutánján a megje-
lenteket a gyermekotthon ebédlőjében
egy zsúfolásig megterített asztal fogad-
ta, amelynek díszje volt az a nagy torta,
amely a 20. évfordulóra készítettett. A
közös uzsonnát kötetlen beszélgetés és
sportjáték követte.

A zsolttáros Dáviddal együtt hittelt
mondhatjuk: „Asztalt terítés nekem el-
lenségeim szeme láttára. Megkened feje-
met olajjal, csordultig van poharam. Bi-
zony, jószágod és szereteted kísér életem
minden napján, és az Úr házában lakom
egész életemben” (Zsolt 23,5–6).

Gasparez Tihamér

A diplomaosztó és tanévzáró istentiszteletnek adott otthont június 17-én a komáromi református templom, ahol huszonheten vehették át a diplomájukat.

A diplomaosztó ünnepi istentiszteleten **Karasszon István**, a Teológiai Kar Ószövetségi Tanszékének professzora a *Jer 6,16*-ot vette igehirdetésének alapjául, és elmondta, hogy egy új, soha nem látott veszély előtt mindig meg kell nézni, Isten milyen utakat ren-

delt el régen, és azon kell járni, hogy megmeneküljünk. Bizakodva jelentette ki, hogy a maga részéről nem félelemmel, hanem egy boldog várakozással tekint a diákok jövője felé. A keresztyén üzenet azt mondja, hogy Isten egy felettünk álló hatalom, Aki szeret bennünket, s ha mi is szeretjük Őt, akkor az ige szerint: minden a javunkra van.

Az igehirdetés után **Somogyi Alfréd** dékánhelyettes köszöntötte a megjelenteket, majd pedig a missziológia, diakónia és szociális gondoskodás tanulmányi program végzősei vehették át diplomájukat. Az alapképzést **Kovács Ildikó**, **Simkó Andrea**, **Tibold Zoltán** és **Varga Agáta** fejezte be, a mesterképzést pedig **Csécs Ildikó**, **Czizle Ildikó**, **Molnár Zsuzsa**, **Pogán Róbert**, **Ryšavá Zlata**, **Sándor Tihamér**, **Škrovan Boglárka**, **Števár Andrea**, **Tuloki Attila**, **Tuloki Anita**, **Vörös Mária**. A református teológiai szakon pedig egy hallgató, **Tóth Krisztián** szerzett mesteri fokozatot.

Június 11-én hárman védtek meg rigorózus munkájukat, akik így elnyerték a „teológia doktora” kisdoktori címet: **Bátori Judit**, aki a lelkesítő identitásról, **Bikádi László Károly** az egyházi bírászkodásról, a lelkesítő és egyháztagok büntethetőségéről írta értekezését, **Estók István** pedig a Kárpátaljai Református Egyház 1919–1949 közötti időszakának oktatástörténetét és belmisszióját dolgozta fel.

A Református Teológiai Karon nyolc hallgató védte meg nagydoktori munkáját és nyerte el a „teológiai tudományok doktora” címet: **Balázs Lilla**, **Karvanszky Mónika**, **Négyesi Zsolt**, **Palcsó Attila**, **Pöcze István**, **Szénási Lilla**, **Cs. Nagy János** és **Oliver Page**.

A doktorok avatása után került sor a rektori díj átadására, amelyben a református teológiai szak végzős hallgatója, **Tóth Krisztián** részesült. A legjobb záródolgozatért járó elismerést pedig **Csécs Ildikó** és **Varga Agota** kapták.

Tóth János rektorhelyettes beszédében helytállásra biztatta a végzősöket és arra kérte őket, hogy vállalják fel az érték közvetítő szerepet, hogy saját életük és magatartásuk is legyen példaértékű, követésre méltó.

Az ünnepi istentiszteleten a 2017/18-as tanévről évzáró jelentést tett **Lévai Attila** dékán. Beszéde kiindulópontjául lukácsi ígét választott: Áldott az Úr, Izrael Istene, hogy meglátogatta és megváltotta az ő népét. Elmondta, hogy ez a vers a Bibliaolvasó vezérfonal szerint a napi ige, amelynek minden szava illik az alkalomhoz, hiszen minden szava hálaadás. „Az öreg Zakariás pap hálaadó szava, aki megtapasztalhatta, hogy Istennek különleges, csodálatos vezetése van, melynek részese lenni a legnagyobb áldás... Valami véget ér, amelynek végén a mi keresztyén hitgyakorlatunk szerint

nem csak búcsút, hanem áldást is mondunk. Mint Zakariás énekének idézett versei is” – mondta a dékán. Majd miután hálát adott a végzősökért, rátért az elmúlt tanév értékelésére. Elmondta, hogy hetvenhét diákjuk volt, ebből tizennyolc a missziológia, diakónia és szociális gondoskodás szak első fokozatán, míg a második, mesterfokozatú képzésből tizenhét diák vette ki részét. Az ötéves református teológiai szakon huszonhat diákot jegyeztek, ebből heten nappali, kilencen pedig levelező tagozatos képzésben részesültek. Sajnálattal állapította meg, hogy csökkent a diákok létszáma, viszont ami örömdetes, hogy a református teológiai szak levelezői tagozatán növekedés volt. A dékán részletesen ismertette, milyen események és rendezvények valósultak meg a kar szervezésében, milyen programokba kapcsolódott be a Református Teológiai Kar az elmúlt tanév folyamán. Beszédét azzal zárta, hogy „vannak nehézségeink, kétségeink, félelmeink, de mindezek fölött van reménységünk és szeretetre való törekvésünk, amellyel megvalljuk: mindent elfedez. Ezért nem csüggedünk. Ma bezárjuk és megköszönjük ennek az évnek az áldásait, s elkérjük a jövőendő esztendőét. Azét, amelyben, mint eddig is, úgy ezután is, már most ott van az örök áldás, amely a miénk is, s amely mindennél többet jelent: meglátogatta és megváltotta az ő népét” – mondta reményteljes bizakodással **Lévai Attila** dékán. A végzősök nevében **Varga Agota**, **Tóth Krisztián** és **Szénási Lilla** mondott köszönetet a tanárok munkájáért.

Az idén harmadik alkalommal került sor a **Jakab István**-díj átadására, amelyet a néhai **Jakab István** docens, nyelvész, a kar egykori oktatója emlékére alapított özvegye. A díjra a Sárospataki Református Teológiai Akadémia és a Selye János Egyetem Református Teológiai Kara hallgatói pályázhattak egy-egy prédikáció megírásával. A pályázatokat elbíráló testület a beérkezett munkák közül

az első helyre sorolta a Komáromban tanuló **Gáspár Dániel**, a harmadik helyre pedig **Tóth Krisztián** igehirdetését. Az előbbi 250 euró, az utóbbi 100 euró pénzjutalmat vehetett át munkájának eredményeként. Második helyezést a Sárospatakon tanuló **Kádár Tamás** ért el, akinek később adják át a 150 eurós pénzjutalmat.

Az ünnepi istentisztelet után az idén is sor került egy rövid megemlékezésre a Calvin J. Teológiai Akadémia egykori épülete előtt, a jelenlegi református parókia udvarán. Bevezető beszédet mondott **Czinke Zsolt** batorkeszi lelkipásztor. Az akadémia egykori diákjaként felidézte az egykori teológia szellemiségét és megemlékezett az egykori tanárokról és itt végzett diákokról, akiket Isten már magához szólított. Visszaemlékező, ünnepi beszédet mondott az akadémia egykori diákja **Czinke Tímea** batorkeszi beosztott lelkész, majd az emléktáblánál koszorút helyezett el **Fazekas László** püspök és **Molnár János** az intézet egykori dékánja, **Lévai Attila** dékán és **Somogyi Alfréd** dékánhelyettes, valamint **Czinke Zsolt** és **Czinke Tímea** lelkipásztorok. A megemlékezés a Szózat elénekélésével fejeződött be.

Iski Ibolya

Európai Egyházak Konferenciája.

Nagygyűlését tartotta az EEK május 31-e és június 6-a között a szerbiai Újvidéken. Egyetemes Egyházunkat Palcsó Attila külügyi zsinati tanácsos képviselte. Az EEK új vezetőtestületébe megválasztották egyházunk jelöltjét, Répás Zsuzsannát.

Testvéregyház. Május 31-e és június 2-a között tartotta zsinati ülését Litomyšlben a Csehtestvér Evangélikus Egyház. Egyházunk képviselőjében Géresi Róbert püspök-helyettes és Porubán Ferenc főgondnok-helyettes voltak jelen.

Hálaadó istentisztelet. Június 3-án a szépsi gyülekezet templomában adtak hálát a gömöri, az Abaúj-tornai, a zempléni és az ungi egyházmegye gyülekezeteinek képviselői azért, hogy a Magyar Kormánytól kapott támogatásból elkészülhettek építkezések és befejeződhetnek különböző javítási munkálatok. A hálaadó istentiszteleten részt vett a Miniszterelnökség képviselőjében Csányi Norbert, aki felolvasta Potápi Árpád János államtitkár levelét. Fazekas László püspök szolgált igehirdetéssel az Ez 37,1–14 alapján.

Lelkésztovábbképző. Június 11-től 14-ig tartott Berekfürdön egyházunk lelkipásztorai nyári országos továbbképzője, amelynek előadásait a családok évével kapcsolatos témákra összpontosították. A továbbképzőn külön szekcióban dolgoztak a szlovák gyülekezetek lelkipásztorai. A nyitó áhítatot Balog Zoltán, volt miniszter tartotta az 1Kor 14 alapján. Az előadók közt volt Békési Sándor docens, aki a családi élet keresztyén etikai kihívásairól adott elő, Bándy György professzor pedig a Család a Bibliában címmel tartott előadást. Pécsi Rita keresztyén neveléskutató az apai példák fontosságára hívta fel a figyelmét a hallgatóságnak. Előadott Gyurgyík László szociológus is, aki népszámlálási adatokat véve alapul mutatta be a felvidéki családok állandóan változó helyzetét és hívta fel a változást előidéző, befolyásoló okokra. A kolozsvári Kiss Jenő professzor a családgondozás 21. században aktuális módszereit vázolta fel, Strédl Teréz gyógypedagógus, pszichológus pedig A gyermek helye a családban címmel tartott előadást. Az úrvacsorás istentiszteleten Lévai Attila és Erika Šrojtová lelkipásztorok hirdették Isten igéjét.

Ökumenikus Tanács. Június 18-án a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa a Szlovákiai Evangélikus Egyház Püspöki Hivatalának termében tartotta ülését Pozsonyban. A témák között szerepelt többek között a beszámoló a Katolikus Püspöki Konferencia és az Ökumenikus Tanács elnökeinek a kulturális miniszter asszonyal történt találkozájáról. A tanácskozás szó volt az egyház finanszírozásáról és az Ökumenikus Tanács személyi ügyeiről.

Testvéri találkozó. Június 22-én Fazekas László püspök, Porubán Ferenc főgondnok-helyettes, Palcsó Attila külügyi tanácsos, valamint a zempléni és az ungi egyházmegyék vezetősége közösen fogadték Királyhelmeceen a Királyhágómelléki Református Egyházkerület küldöttségét, melyet Forró László püspök-helyettes vezetett. Aznap este közösen ott voltak a KassaÉRT találkozó nyitóalkalmán, szombaton pedig a két egyházmegye nevezetességeit mutatták meg egyházunk vendégeinek. Ezt követően egy tanácskozáson beszámoltak egymásnak a két egyházkerület képviselői, valamint eszmét- és tapasztalatot cseréltek az egyházak finanszírozását illetően. Vasárnap a küldöttség tagjai több gyülekezetben vettek részt istentiszteleten, ahol a lelkészi tagok szolgáltak.

KassaÉRT. Június 22-én Fazekas László püspök igehirdetésével vette kezdetét a kassai református templomban az Északkeleti Református Találkozó, a KassaÉRT. A kulturális találkozó fő témája a család, mint Isten ajándéka volt. Sebestyén Márta népdalénekes, Andrejszki Judit barokk-énekes és csembalóművész, ifjabb Szerényi Béla és Szerényi Domokos koncertjével kezdődött a program. Voltak gyermekprogramok, Polgár Écsi Judit Ringató foglalkozást tartott. Énekelt Écsi Gyöngyi népdalénekes-lelkipásztor, Berkesi Boglárka, a Firesz Cantate Domino kórusa és zenélt Berkesi Alex. Az

Pályázat

A Gömöri Református Egyházmegye Esperesi Hivatala, a Rimaszécsi Református Egyházközség presbitériumának határozata alapján meghirdeti a Rimaszécsi Református Egyházközség lelkészi állását.

A pályázató egyházközség biztosítja a gyülekezeti fenntartású lakhatást. A lelkipásztori tisztségből eredő, általános lelkészi teendők elvégzésén túl, a gyülekezet a következőket várja a jelentkező lelkipásztortól: heti rendszerességgel istentisztelet végzése a rimaszécsi, a jénei és a zádorházi gyülekezetekben; felnőttek részére bibliáórák tartása; gyermekek hitoktatása; az iskolában az oktató-nevelői munka megtartása és továbbfejlesztése; családlátogatás, az állandó lakhellyel rendelkező, református vallású személyek megkeresése – megszólítása a három falu területén; felelős gazdálkodás az anyagiakkal.

A jelentkezések elbírálásánál előnyt jelent az éneklésben és a hangszeres zenében való jártasság. A liturgia nyelve: magyar.

Jelentkezési határidő: **2018. szeptember 30.**

Érdeklődni lehet a Gömöri Református Egyházmegye Esperesi Hivatalában Hanva (Chanava) 155., e-mail cím: nagy.akos.robert74@gmail.com.

alkalom Nagy Ákos Róbert gömöri esperes igehirdetésével végződött.

Óvodaprojekt. Június 26-án Komáromban tanácskoztott Fazekas László püspök, Géresi Róbert püspök-helyettes és Molnár Sándor zsinati főtanácsos a nyugati régió azon gyülekezeteinek a képviselőivel, akik bekapcsolódnak az óvodaprojektbe. Június 28-án pedig Kassán zajlott egy hasonló tanácskozás, ahol pedig a középső és a keleti régió óvodaprojektbe bekapcsolódó gyülekezeteinek a képviselőivel találkozott egyházunk vezetése.

A Pátria rádió református műsorai:

Július 15-én Szathmáry Zsuzsanna nagykáni lelkipásztor az apostoli gyűlés határozatát és annak hozadékát hozza közelebb a hallgatók számára.

Július 29-én André János szilicei lelkipásztor a filippi jövendőmondó szolgálóleány történetéről szól a hallgatókhoz.

Augusztus 12-én Gebe László nagybalogi lelkipásztor Pál és Szilas börtönből való szabadulásának az üzenetét magyarázza.

Augusztus 26-án Drenkó Zoltán barkai lelkipásztor Pál thesszalonikai látogatásáról szól a hallgatókhoz az „Ezek, akik az egész világot felforgatták, itt is megjelentek” ízes szakasz alapján.

A Világosság egyházi műsort vasárnap 7.05-kor közvetíti a Pátria rádió, az ismétlésre másnap, hétfőn 13.05-kor kerül sor.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/vilagosság/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Kis Lucia

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia
Előfizethető a református lelkészi hivatalokban és a szerkesztőség címén.

Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi: **930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.**

E-mail: ksz@reformata.sk

Telefon: 031/55 90 141

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: Kis Lukács
Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely
ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09